LATVIJAS UNIVERSITĀTES IZDEVUMS

universitātes avīze

Nº 4

IZNĀK KOPŠ 1922. GADA
25. SEPTEMBRA

Pirmdiena, 1997. gada 27. oktobris

JAUNUMI

SVĒTKI LATVIJAS SENĀKAJAI AUGSTSKOLAI

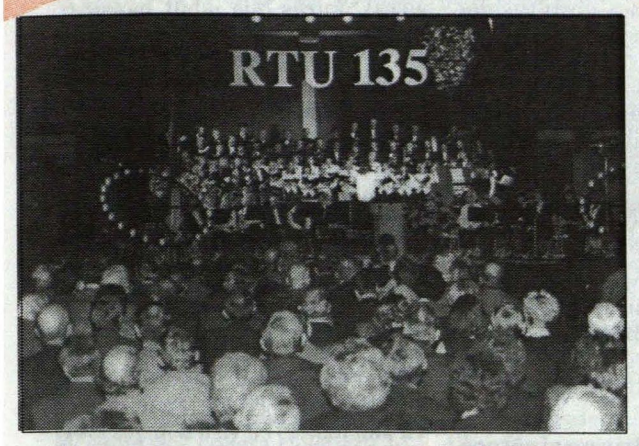

Jubilejās vienmēr ir priecīgi un patīkama satraukuma brīži. Šķiet, Rīgas Tehniskās universitātes 135 gadu jubilejas dienās 14. un 15. oktobrī, visvinīgākā bija diena, kad RTU Starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā ieradās Valsts prezidents Guntis Ulmaņa kungs, Izglītības un zinātnes ministrs J. Celmiņa kungs, Saeimas priekšsēdētājs A. Čepāņa kungs u. c. augstu stāvošas personas. Par to liecināja lielais viesu un viņu runu klausītāju skaits, jo pēc cienījamo valsts vīru uzstāšanās, solu rindas kļuva manāmi tukšākas. Acīmredzot, gods netika vienādi dalīts viņiem sveikt gribētājiem. Klausītāju jau bija ievērojami mazāk, kad visa laba vēlējumus izteica draudzīgo Viļņas, Kauņas, Tartu, Ventspils un Rīgas augstskolu pārstāvji.

Lai nu kā, bet svinību vadītājs RTU **prorektors profesors Ivars Knēta kungs** ar lepnumu skaitīja, ka vairāk nekā 40 šīs augstskolas absolventu ir bijuši ministri. Šobrīd aktīvi strādā trīs: vides un reģionālās aizsardzības ministrs A. Gorbunova kungs, ekonomikas ministrs A. Sausnīša kungs un satiksmes ministrs V. Krištopāna kungs.

"UA" lasītāju uzmanībai publicējam **Valsts prezidenta G. Ulmaņa** uzrunu:

"Novēlu izjust šīs augstskolas spēku un nozīmīgumu šajās, Latvijai tik atbildīgajās dienās. Augstākā izglītība Latvijā - izglītība vienmēr ir bijusi Latvijas stiprais un labais balsts. Latvijas izglītībai ir stipras tradīcijas.

Augstskolas izglītībā ir jāiegulda ievērojami līdzekļi un šajā jomā tos mēs nedrīkstam žēlot". Prezidents pakavējas pie izglītības lomas un nozīmes Latvijā un tās perspektīvām.

"Ir labi, ka augstskolas ar lepnumu atzīmē savas pastāvēšanas gadskārtas, bet ir problēmas, kuras prasa tieši valstisku risinājumu. Šeit nav runa par pietiekamu vai nepietiekamu finansējumu - ir jārunā par izglītības standartiem, par šo standartu ievērošanu, ir jārunā par akadēmiskām programmām, par akreditācijām. Ir jārunā par Latvijas augstskolu diplomu atzīšanu ārvalstīs, ir jārunā par to, lai šis diploms iegūtu arvien lielāku un labvēlīgāku skanējumu.

Manuprāt, pēc ilgiem un ne visai veiksmīgiem centieniem, beidzot tieši šajā gadā, ir pieņemti vairāki nozīmīgi noteikumi tieši augstskolu labā - es šeit domāju - kreditēšanu. Jādara viss, lai studentiem dotās iespējas tiktu izmantotas pilnvērtīgi.

Deklarācijā par Ministru kabineta darbu pieminēta nepieciešamība sakārtot un paplašināt maksas un kreditēšanas principus. Diemžēl nereti dažādu ieceru izpildē ir vērojams inertums. Tagad ir jādara viss, lai līdz 1998. gada vidum patiešam tiktu izstrādāta zinātnes un augstākās izglītības koncepcija.

Es domāju, ja mēs šai svētku reizē visi klātesošie to tā no sirds apņemtos, tad tas mums arī izdotos. Ir jāpanāk, ka visdrīzākā laikā patiesi tiek veikti pētījumi par pieprasījumu darba tirgū, un atbilstoši prognozēm jāizdara secinājumi par valsts pasūtījumu attiecībā uz vidējo un augstāko profesionālo izglītību.

Ir beidzot jārada situācija valstī, kad mēs varam droši un skaidri katram jaunietim atbildēt, kur lai viņš iet mācīties un kur viņa rokas un prāts ir visvairāk vaja-

(Turpinājums 2. lpp.)

JŪSU ZINĀŠANAI

KATRS SAVĀ VIETĀ - KOPĒJĀ LIETĀ

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU FORUMS

Sabiedrības nokaņa ir viss. Ar to nekas nevar trūkt, bez tās neko nevar sasniegt.
Abrams Linkolns, sešpadsmitais ASV prezidents

Šobrīd Latvijā ir reģistrētas vairāk nekā trīs tūkstoši nevalstisko organizāciju. Katrs divdesmitais mūsu valsts iedzīvotājs ir iesaistīts kādas nevalstiskās organizācijas darbā. Ar ko tad ir nozīmīgas nevalstiskās organizācijas? Parasti tās pievērš valdības un sabiedrības uzmanību noteiktām problēmām, palīdz tās risināt, kā arī mēģina uzturēt ciešāku saikni starp valsti un tās iedzīvotājiem. Demokrātiskā sabiedrībā nevalstiskās organizācijas pastāv līdzās valsts varai, veicina sociālo un politisko integrāciju, nodrošina viedokļu dažādību sabiedrībā, darbojas sfērās, kuru attīstībai valstij bieži trūkst resursu un kuras tirgus sektoram nav izdevīgas. Bieži nevalstiskās organizācijas piedāvā jaunus problēmu risināšanas ceļus, pauž sabiedrības prasības un vajadzības, aizstāv tās intereses, tādējādi veidojot dialogu ar valsti un politiskajiem spēkiem.

(Turpinājums 6. lpp.)

IEPAZĪSIMIES

REIZĒM IR JĀAPSTĀJAS UN JĀPADOMĀ

Jau vairākus mēnešus LU ir jauns zinātņu prorektors - profesors IVARS LĀCIS. Kādas ir viņa intereses un ar kādām domām un vēlmēm viņš uzsācis darbu šajā amatā? To jautājām jaunajam prorektoram, un viņš labprāt pasniedza "UA" lasītājiem savu "paplašināto" vizītkarti.

Esmu mācījies LU labākajā - Fizikas un matemātikas fakultātē

Pēc 1. vidusskolas absolvēšanas 1966. gadā kļuvu par fizmatu studentu. Mani skolotāji ir bijuši daudzi Latvijā un pasaulē pazīstami ļaudis. Par zināšanām esmu pateicīgs kolēģiem Beizīteram, Fricbergam (vecākajam), Vītolam un daudziem citiem.

Savas darba gaitas Universitātē uzsāku 1969. gadā un esmu pabijis dažādās fizikas līmeņa pozīcijās, sākot no laboranta līdz profesoram.

Zinātniskā darba organizators nekad agrāk neesmu bijis. Mans nopietnākais organizatoriskā darba līmenis līdz šim ir bijusi nodaļa Fizikas un matemātikas fakultātē. Lielas izmaiņas manā dzīvē ir notikušas pēcrevolūcijas periodā - pēc 1991. gada, kad mēs avantūristiski "pieķērāmies" jaunam studiju virzienam, pilnīgi jaunām problēmām. Uz Cietvielu fizikas institūta un Fizikas un matemātikas fakultātes bāzes nodibi-

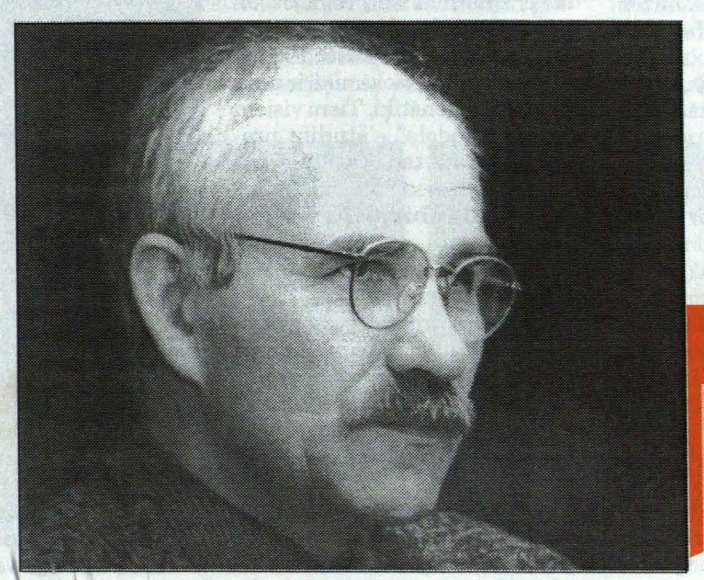

(Turpinājums 2. lpp.)

ŠAJĀ NUMURĀ:

❑ Šobrīd trako fukši jeb lielo iesvētību laiks fakultātēs

❑ Turpinām rakstu sēriju par LU institūtiem

❑ Iespēja apgūt poļu valodu

Jau kļavu lapas sārtojas,
Un fukši rindā kārtojas

Ceturtdien, 16. oktobrī, arī pie Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes durvīm pulcējās apmulsušu fukšu pūlis, kas vēlējās kļūt līdzvērtīgi vecāko kursu studentiem. Ko gribēja, to arī dabūja!

Pērnie fukši ar svaigām rētām un atmiņām atrieba pagājušā gadā pārciesto. Neiztika arī bez viesiem - fuksētājiem, kuru lomās iejutās vēsturnieki, vienkārši KNZ un viņu slavenie fani.

Jau agri no rīta kojās pie fukšu apdzīvoto istabiņu durvīm bija manāmi krāsaini baloni kā atgādinājums par fukseni.

Fakultātē iesvētīšanas dienas sākumā tika cilpā pakārts fuksis, kam bija piešķirta bieda loma līdzjūtīgas noskaņas radīšanai.

Vakarā pie fakultātes durvīm fukšus sagaidīja deleģēti pašpārvaldes pārstāvji. Iesvētīšanas konveijera lēnās darbības dēļ radās "ķorķis", tāpēc ārā tika veiktas dažādas akcijas, lai fukši nenosaltu neiesvētīti. Viņi vienojās kopīgās dziesmās un dejās.

Tiekot fakultātes iekšpusē, viņus sagaidīja vēsturnieku flegmātiskā spoguļošanās un kabatu injecēšana ar nenoteikta satura šķidrumu. Tālāk fukšiem nācās pārvarēt dažādus šķēršļus caur uguni, ūdeni, "zeļonku", līdz nonāca pie KNZ zīlnieces mitekļa. Arī šeit izveidojās neliels "ķorķis", jo gaišreģe nespēja pietiekami ātri apkalpot nepacietīgos klientus. Neiztika arī bez siļķu bļitkošanas.

Nonākot līdz svinīgajam zvērestam, fukši bija izdaiļoti visās varavīksnes krāsās, sasmaržināti ar visām iespējamām smakām, taču varavīksnes daiļums bija grūti ieraugāms, jo debesis (sejas) bija manāmi apmākušās.

(Turpinājums 5. lpp.)

STUDENTU IEVĒRĪBAI

Iespēja saņemt kredītu ir pagarināta! Transporta mēnešbiļetes turpmāk varēs saņemt Studentu Padomē 107. telpā.

SVĒTKI LATVIJAS SENĀKAJAI AUGSTSKOLAI

Valsts prezidents G. Ulmanis ar RTU rektoru profesoru E. Lavendeli izstādes "RTU (RPI) vakar un šodien" apskatē

(Turpinājums no 1. lpp.)
dzīgs šobrīd Latvijai.

Un visbeidzot, lai varētu pilnīgāk izmantot zinātnes atziņas, ir jāturpina zinātnes iesaistīšana augstskolu izglītības programmu īstenošanā. Mēs skaidri apzināmies, ka zinātne un augstskola nav šķiramas lietas. Ir jābūt patstāvīgai un abpusēji atgriezeniskai saitei.

Veicināsim jaunu kadru pieplūdumu tieši akadēmiskām aprindām. Pretējā gadījumā pienāks brīdis, kad attapsimies, ka trūkst augstākā līmeņa zinātnieku un augstskolās trūkst pietiekami kvalificētu mācībspēku.

Ja spēsim uz savu darbu paskatīties ne tikai ar prieku, bet reizēm arī kritiski, tad spēsim augstskolās realizēt vērtīgākās idejas. Un nav šaubu, ka tām būs spoža nākotne mūsu augstskolās un līdz ar to arī spoža nākotne mūsu Latvijai.

Vēlu jums visiem panākumiem bagātu un radošu turpmāko darbu.

Dievs, svētī Latviju!

RTU rektors profesors E. Lavendelis:

"RTU 135 gadi ir reizē arī 135 gadi augstākajai izglītībai Latvijā. Salīdzinot ar citu Eiropas valstu pirmo universitāšu vecumu, redzam, ka šis gadu skaitlis nav no lielākajiem. Tas gan nenozīmē, ka mums nebūtu bijusi nepieciešamība universitāti dibināt. XVII gadsimta sākumā Livonijā meklēja vietu universitātei, un pirmais priekšlikums bija to dibināt Livonijas lielākajā pilsētā Rīgā. Taču Rīgas pašpārvalde uzskatīja, ka tradicionālā universitāte tai nav vajadzīga, un studenti tikai traucēs Rīgas mieru. Universitāti nodibināja Tērbatā, kur arī studēja pirmie latviešu inteliģences pārstāvji.

XIX gadsimta rūpniecības un lauksaimniecības straujā attīstība prasīja atbilstošus speciālistus. Sevišķi to trūkumu izjuta Rīgā, kura tajā laikā bija ievērojams Krievijas impērijas un Baltijas jūras rūpniecības un tirdzniecības centrs. Rīgas Politehnikuma (RP) di inašanas pamatojumu izstrādāja Drēzdenes Augstākās tehniskās skolas direktors Franke. Nolikumu veidoja pēc Šveices Federālās augstākās skolas Cīrihē parauga un apstiprināja pēc Pēterburgas Zinātņu akadēmijas prezidenta kņaza Bludona priekšlikuma. No 1862. līdz 1896. gadam RP darbojās kā privāta mācību iestāde, kuru subsidēja Vidzemes, Kurzemes un Igaunijas guberņu un Sāmsalas muižniecība, Rīgas birža, kā arī Rēveles (Tallinas) tirgotāji. Rīgas Politehnikumā varēja iestāties bez konkursa pārbaudījumiem, bez tautību vai kārtas atšķirības, bet tā tomēr bija viena no dārgākajām augstskolām Krievijas impērijā.

1862. gada 14. oktobrī pirmo reizi durvis vēra RP sagatavošanas kursi, bet 1863. gadā izveidojās Inženieru, Ķīmijas un Lauksaimniecības, 1864. gadā - Mehānikas, 1868. gadā - Tirdzniecības un 1869. gadā - Arhitektūras nodaļa. Līdz Rīgas Politehnikuma nodibināšanai Krievijas impērijā (Pēterburgā) darbojās septiņas šaura tehniskā profila augstākās tehniskās mācību iestādes, bet plaša profila tehniskā augstskola pirmā bija Rīgā. Krievijas impērijā gadsimtu mijā pēc Rīgas Politehniskā institūta (RPI, nosaukumu maina 1896. gadā ar cara "ukazu") parauga, un, izmantojot tā pieredzi, nodibināja politehniskos institūtus Tomskā (1896. g.), Kijevā (1898), Kijevā (1898), Varšavā (1898), Pēterburgā (1899) un Novočerkaskā (1907). Rīgas Politehnikums atšķirās no pārējām Krievijas impērijas augstskolām ar skaidri izteiktu akadēmisko autonomiju un patstāvīgu saimniecisko darbību. Par saviem līdzekļiem un pēc sava projekta tika uzcelta galvenā ēka Troņmantnieka (Raiņa) bulvārī 19. Kopš 1865. gada Politehnikumā darbojās studentu korporācijas.

Gadsimta sākumā Rīgas Politehniskais institūts bija kļuvis par nopietnāko zinātnes centru savā reģionā, kurš ievērojami pārsniedza tagadējo Baltijas valstu teritoriju. Nenosaucot to daudzo RPI profesoru uzvārdus, kuri joprojām ieņem redzamu vietu pasaules zinātnes vēsturē, atcerēsimies, ka joprojām vienīgais Nobela prēmijas laureāts Baltijas valstīs ir Vilhelms Ostvalds (1909. g.). Ievērojamākie pasaules zinātnieki savu grāmatu pirmpublicējumus sūtīja RPI bibliotēkai. RPI zinātnes tradīcija vienmēr ir bijusi tās ciešās saites ar praksi. RPI mācību spēki vienmēr projektējuši jaunas rūpnīcas, celtnes un tiltus, ieviesuši jaunas tehnoloģijas. RPI absolventi piedalījās tā laika lielāko pasaules būvju (Panamas kanāls, Transsibīrijas maģistrāle) tapšanā. Rīga radīja Krievijai pirmo tanku, pirmo lidmašīnu un vienu no pirmajām automašīnām. Katrs jauns pasaules zinātnes atklājums tūlīt nonāca studentu auditorijās un profesoru laboratorijās"

Viesu vidū bija arī **Saeimas priekšsēdētājs Alfrēds Čepānis**, kurš vēlēja, lai sirdsapziņa nekad nenonāktu konfliktā ar savām un Latvijas interesēm.

Latvijas izglītības un zinātnes ministrs J. Celmiņš uzsvēra, ka universitātes atrodas nepārtrauktā mainībā - attīstās gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi. Par to liecina nepārtrauktais studentu skaita pieaugums, tas savukārt liecina par augstskolu popularitāti mūsu valstī.

Imatrikulēto studentu skaits šogad, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, pieaudzis par 6,2 procentiem. Pamatstudijās imatrikulēti 3173 studenti.

Lielā mērā RTU uzņēmusies Latvijas tautsaimniecībai tik svarīgo funkciju - sniegt profesionālo augstāko izglītību. Vēl ministrs šaubījās:

"Piekrītu, ka augstskolām ir jāatdod tām piederošie īpašumi, tikai jāatrisina jautājums, vai šobrīd augstskolām ir nepieciešams viss, kas tām pieder. Vai tās spēs visu to uzturēt. Tā ir visu mūsu kopēja problēma"

Izglītības un zinātnes ministrija apbalvoja ar Atzinības rakstu vairākus RTU darbiniekus.

Rektoru padomes delegācijas vadītājs prof. Juris Zaķis uzsvēra, ka augstskolas jubileja ir svētākais, kas varētu būt kādā valstī. "Ja senāk veidoja apdzīvotās vietas, kurās bija jābūt baznīcai, kas uzturēja vidi, pēc tam bija ciemu un rajonu partijas komitejas, tagad, man liekas, visas valsts kārtība balstās uz augstskolām.

Man ir patīkami, ka tās dzimst, veidojas un nostiprinās. Un mēs vienmēr uzskatīsim par augstāko godu - sveikt pirmdzimto"

Svinības patīkami atdzīvināja Studentu pūtēju orķestris, bet muzikālā kulminācija bija RTU pašdarbības kolektīvu: koru "Gaudeamus", "Delta", TDA "Vektors", vokālo grupu un solistu kopēji izpildītā Mocarta "Kronēšanas mesa". Tā lika justies kā visu kopējos svētkos, jo svētki taču Latvijas senākajai augstskolai un izglītībai.

ILZE BRINKMANE

TOMA GRĪNBERGA foto

JŪRA VIENO TAUTAS

Ar šādu atziņu ik dienas sastopas ļaudis, kuru zinātniskais darbs saistīts ar ūdeņiem. Viņu mājvieta ir LU Hidroekoloģijas institūts. ANDRIS ANDRUŠAITIS ir bioloģijas doktors un arī institūta direktors. Šobrīd galvenā zinātnieku darbības mītne atrodas Salaspilī, bet daļa arī Rīgā. Pavisam institūtā strādā 40 cilvēki. Direktora un arī pārējo viņa kolēģu vēlme ir, lai mājvieta Hidroekoloģijas institūtam būtu vienuviet.

Kā liecina pats nosaukums, šo zinātnieku darbalauks ir ūdeņu ekoloģija. Pašlaik darbība vairāk ir vērsta uz jūras ekoloģiju. Šis galvenais Latvijas institūts, kurš nodarbojas ar Baltijas jūras pētījumiem. Darbs rit divās nodaļās - jūras ekoloģijas un jūras monitoringa.

Strādājam sadarbībā ar ārzemju kolēģiem

Sīkāk par LU Hidroekoloģijas institūta darbību labprāt piekrita pastāstīt tā direktors **Andris Andrušaitis.**

Jūras ekoloģijas fundamentālo pētījumu praktiskā jēga parādīsies nākotnē. Savukārt otra - jūras monitoringa nodaļa - mums ir tāda, kas nodarbojas ar zinātņu pielietojumu, veicot Latvijas nacionālās jūras monitoringa programmu. Tas nozīmē, ka Baltijas jūrā ir noteikts skaits novērojuma punktu, kuri noteiktā režīmā un reglamentā ir jāapseko. Pēc tam novērtējumu rezultāti ir jāiesniedz Vides un reģionālās attīstības ministrijai. Daļa no rezultātiem caur ministriju un arī tiešā veidā tiek nodota Helsinku Jūras Vides aizsardzības komisijā. Tā ir Helsinku Baltijas jūras aizsardzības konvencijas izpildorgāns un tās uzdevums ir vadīt starptautisko Baltijas jūras monitoringa programmu. No Latvijas puses šīs programmas izpildītaji esam mēs. Arī Hidroekoloģijas institūta darbinieki ir Starptautiskā periodiskā Baltijas stāvokļa novērtējuma autori. Novērtējumi iznāk ik pēc četriem gadiem.

Stāvoklis jūrā ir stabils - globāli runājot par visu Baltijas jūru, stāvokļa pasliktināšanās nenotiek. Pēdējā pārskata periodā atsevišķos rajonos novērojama pat tā uzlabošanās.

Interesantākais, ka 90. gadu pirmajā pusē esam liecinieki tam, ka, mainoties ekonomiskajai situācijai un politikai piekrastes valstīs, mainās arī jūras vide. Tas ļoti uzskatāmi izpaužas Rīgas jūras līcī, kur kopš 90. gadu sākuma strauji norit barības vielu attiecību izmaiņa, kurai jāseko arī visas bioloģiskās sistēmai izmaiņai.

Studenti netiek mācīti mūsdienām atbilstošā veidā

- Tā bija agrāk un ir arī tagad. Viņiem ir maza saskare ar realitāti un to, kas mūsu nozarē notiek šodien. Cik lielā mērā šo divarpus gadu laikā kopš darbojamies, esam spējuši īstenot savu mērķi - apvienot zinātni ar izglītību? Mēs esam devuši LU tik, cik tā spējusi no mums paņemt. Bioloģijas fakultātē esam uzsākuši vairākus kursus. Mūsu organizētie un koordinētie pa lielākai daļai ir maģistra kursi. Tie ir: jūras ekoloģijā, hidroekosistēmu produktivitātē, jūras hidroloģijā. Arī fiziskās okeanogrāfijas kurss Bioloģijas fakultātes maģistriem tiek mācīts ne bez mūsu līdzdalības.

Būtu lietderīgi mūsu līdzdalību Universitātes izglītības darbā attīstīt vēl vairāk. To ļoti kavē nesakārtotās attiecības ar LU. Pašlaik institūtu statuss vēl nav īsti nopr izēts. Un Senātā par LU institūtiem tiek apspriests jauns nolikums. Sadarbības līgums ar Bioloģijas

Kuģis "Antonija" - vienīgais Latvijā zinātniski pētnieciskais kuģis, ar kuru var braukt arī jūrā

par to grāmatu." Kaut kas līdzīgs notiek arī ar mums, zinātniekiem, kuri iesaistās lekciju darbā. Tas prasa noformulēt domu, šo kursu un arī uz visām lietām paskatīties filozofiski, ko zinātnes specializācijas laikmetā mēs bieži nedarām. Vēl kāda lieta. Universitātē es pasniedzu bioloģisko okeanogrāfiju vai jūru ekoloģiju. Šāds kurss Latvijā tiek lasīts pirmo reizi, bet citās Baltijas valstu universitātēs tāds ir jau sen.

LU Hidroekoloģijas institūta direktors Andris Andrušaitis

Ir liels praktiskā darba deficīts

- Tiklīdz gribam izdarīt kaut ko praktisku, mēs sastopamies ar nepārvaramām problēmām. Ja man jautāju par nozarēm, kuras es pārzinu, kas, pirmkārt, tajās būtu jāreformē un jāmaina, es atbildētu, ka ir liels praktiskā darba deficīts. Bioloģijas fakultātē ir ļoti daudz teorētiski sausu lekciju.

Ja atgriežas pie tā, ar ko nodarbojas Hidroekoloģijas institūts, tad jāteic, ka jūras pētīšana un jūras parādību izzināšana ir ļoti dārga lieta. Viena "kuģa diena" institūtam izmaksā 240 latus. Ja vēlos studentus paņemt jūrā un parādīt kā praktiski notiek darbs uz vairākām prakses dienām, tie uzreiz ir solīdi līdzekļi, kurus mēs nespējam iedot.

LU mēs darām, cik varam. Domāju, ka tuvākajā laikā pārņemsim arī vispārējās hidrobioloģijas lekciju kursa lasīšanu fakultātē.

Piedalāmies starptautiskajos projektos

- Kā lielākā daļa institūtu, esam brīvi uzņēmēji. Institūta juridiskais statuss - bezpeļņas uzņēmums. Līdzekļus, kas ir mūsu rīcībā, ir jānopelna konkrētos projektos. Lielākā daļa no šīsdienas ekipējuma, kurš nepieciešams, lai pasaules un Eiropas līmenī veiktu darbu, mums ir sagādāts, pateicoties starptautiskajiem projektiem.

Veiksmīgi esam izpildījuši vienu Eiropas kopienas projektu, kurā koordinētājvalsts bija Vācija, bet piedalījās vairākas Baltijas jūras valstis. Šogad uzsākām vēl lielāku - visas Eiropas jūras pētījumu projektu. Darbošanās šādā veidā mums dod materiāli tehnisko nodrošinājumu. No Latvijas finansējuma nauda iznāk tikai algām un neatliekamiem maksājumiem.

Mūsu pētījumu objekts ir internacionāls

- **Jūras ir tās, kas vieno tautas.** Prieks arī, ka mūsu līmenis Baltijas valstu starpā jūras pētījumos ir samērā augsts. Domāju, ka stadijā, kādā atrodas mūsu nozare Latvijā, pats svarīgākais ir sūtīt jauniešus mācīties ārzemēs. Šādu praksi mums ļauj realizēt starptautiskā sadarbība. Institūtā ir četri maģistranti, kuri strādā starptautiskajos projektos. Mums ir divi doktorandi, kuri nav LU doktorandi, bet gan Stokholmas universitātes doktorandi. Vēl ir viens licenciāts (Ziemeļu valstīs starp maģistru un doktoru ir licenciāts). Mums jādara viss, lai šie cilvēki atgrieztos Latvijā. Lai nenotiktu smadzeņu "nosūkšana"

Institūta prestižs aug

- To es redzu un tas atspoguļojas arī institūta finansiālajās iespējās. **Pamazām mēs iekarojam savu vietu, jo Latvijas Ūdens vides lieta ir ārkārtīgi svarīga.** Domāju, ka pēc dažiem gadiem būsim ļoti nopietns centrs un varēsim konkurēt ar vienu otru skandināvu valsti, no kurām pašlaik mācāmies.

MĀRA SADOVSKA

FILIPA MUNTIKOVA foto

IEPAZĪSIMIES

REIZĒM IR JĀAPSTĀJAS UN JĀPADOMĀ

(Turpinājums no 1. lpp.)
nājām Optometrijas studiju bakalaura programmu, maģistra programmu, vēlāk arī Optometrijas un redzes zinātnes nodaļu. Šobrīd ar diezgan labām sekmēm veicam arī zinātnisko darbu optometrijas virzienā. Pētniecība vēl ir "autiņos", bet tai ir ļoti cerīgas iezīmes. Mums ir sadarbības partneri Zviedrijā, Itālijā, mēģinām sastrādāties arī ar partneriem Latvijā.

Līdz teikt "jā" prorektora amatam, pārdomāju vairākus mēnešus

Tā īsti neredzēju savu vietu šeit, tādēļ pārdomu laiks bija ilgs. Pienāca aprīlis, un mēs ar rektoru profesoru Juri Zaķi vienojāmies, ka saku "jā" viņa piedāvājumam kļūt par zinātņu prorektoru. Rektors ir tas, kurš nosaka komandu, bet es patiesībā esmu viņa palīgs. Jūnijā bija Senāta lēmums, un ar 1. septembri sāku strādāt.

Iepriekšējais prorektors, Kondratoviča kungs, ilgstoši atrodoties šajā amatā, ir ļoti daudz paveicis. Tagad ir līdzīgi kā ar "ulmaņlaikiem", kad visapkārt cilvēki vēl atceras Kondratoviča laikus. Tas ir gan labi, gan reizēm ne pārāk, jo rada šādas tādas nianses darbā.

Jēdziens - zinātņu prorektors - nebūt nenozīmē, ka esmu līdz ausīm zinātnē iestidzis cilvēks. Ar zinātni šis darbs saistīts par kādiem 30 procentiem. Manā un manu kolēģu pārziņā ir bibliotēku un muzeju lietas, ir juridiski patstāvīgi Universitātē iekļautie institūti.

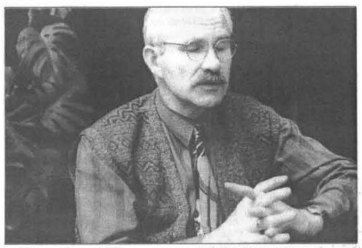

Mana vēlme ir 30 procentus, kas ir veltīti zinātnei, "uzaudzēt" uz 45 - 50 procentiem. Tas būtu lieliski.

Sen jau ir briedusi ideja, tā gan nav mana, ka Universitātē bez bakalauriem un maģistriem vēl jāizveido doktorantūras studiju programmas. Tad arī manā "lauciņā" ienāktu darbs, kas ir vairāk saistīts ar studijām. Doktorantūra šobrīd ir mūsu pārziņā, bet tā ir sadalīta pa daudzajām zinātņu nozarēm, pa daudzajām habilitācijas un promociju padomēm. "Bada laikos" decentralizācija nemaz nav slikta un tas ir normāls stāvoklis, taču šobrīd LU ir arī tādas nosacītas doktorantūras programmas, kur ir viens vai divi studenti. Tā daļa izglītībā, kas ir saistīta ar semināru organizēšanu ar lekcijām šādām studijām ir ļoti dārga. Tādēļ, manuprāt, vajadzētu integrēties, piemēram, dabas zinātniekiem, veidojot kopīgus "mugurkaulus", ap kuriem "aug" nākošie speciālisti. Piemēram, bioloģijā ir bioķīmiķi, ir mikrobiologi, ir ģenētiķi. Tiem visiem var būt "kodols" - studiju programma, un tad katrs šaurā nozarē "audzē" savus speciālistus.

Zinātni sabiedrība šodien "nepērk"

Sabiedrība ar saviem nodokļiem pērk pakalpojumus. Es un man līdzīgie droši vien pirktu zinātni par kādiem 70 procentiem no saviem nodokļiem, bet ir daudzi cilvēki, kuriem interesē aktuālākas lietas. Zinātnei šobrīd ir ļoti zema prioritāte, un tāpēc tā no valsts pēc nodokļu pārdales var saņemt ļoti maz. Manuprāt, ja gribi nodarboties ar zinātni un ja nu ir tā, ka tu neko citu neproti, tad ir jāmeklē papildus finansējuma iespējas. Tirgus attiecībās sevi ir jāpārdod.

Varbūt muļķīgi, bet, piemēram, Latvijas Vēstures institūtam ir bēdīgs skats uz dzīvi. Varbūt var pārdot Romas vēsturi, varbūt var pētīt Ēģiptes pirmās dinastijas, kas atsevišķiem cilvēkiem varētu interesēt. Tā, studējot optometriju, es ar lielu sajūsmu konstatēju, ka jau 1300 gadus pirms Kristus, Ēģiptē Faraonu galmā bija piecu dažādu hierarhisko veidu acu ārsti. Katrs no šiem ārstiem pacientam drīkstēja tikai sev vien atļautā līmenī kaut ko darīt. Tā kā arī vēsture ir interesanta, ja to īstajam

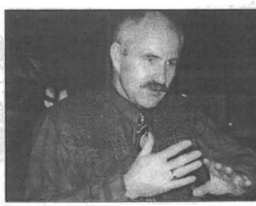

pārdod. Ir jāmēģina dažādas iespējas, bet, ja iespēju tiešām nav un zinātni pilnīgi nīdē ārā, tad ir jāpieņem izšķirošs lēmums un jāmaina sava darbība.

Piedalījos Igaunijā "Projektu darba uzlabošanas" seminārā

Kādēļ tāds bija vajadzīgs? Šobrīd ir ļoti daudz dažādu projektu, kurus finansē Eiropas institūcijas, un ir sajūta, ka šie projekti nenonāk līdz adresātam. Daudzi cilvēki nezina, kādas ir iespējas, kādus finansējumus piedāvā Eiropa un ko tā vēlas saņemt pretī.

Igaunijā, Lohu salā, notika seminārs, kurā uzstājās Masačusetas Tehnoloģiskā institūta un ASV Zinātnes padomes pārstāves. Viņas dalījās pieredzē par savu darbu. Izrādās, ka ASV un Masačūsetas Tehnoloģiskajā institūtā, kur studentu ir tikpat daudz cik mums, mācībspēku un zinātnisko līdzstrādnieku ir 2,5 reizes vairāk un finansējums ir apmēram 100 reizes lielāks nekā mums. Viņiem ir liels centralizētais atskaitījums no pētnieciskā darba. Tur ir milzīga birokrātija, kas patērē pat 55 procentus, bet arī dod kopēju labumu. Latvijas Universitātē atskaitījums no zinātniskajiem grantiem ir 15 procenti. Mūsu vadītāji cenšas pierādīt, ka arī šie 15 procenti ir daudz, ka vajag atskaitīt 10 vai vēl mazāk procentus. Ja vadītājs neredz kopēju labumu, viņam ir taisnība, jo jebkurš atskaitījums samazina darba izpildē ieguldītos resursus.

Seminārā tika spriests par zinātnes plānošanu, grantu un projektu pieteikšanu. Bija plaša pārstāvniecība no Igaunijas, Latvijas un Lietuvas.

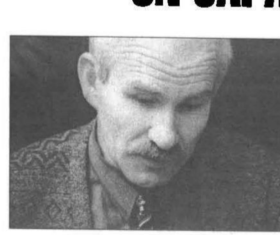

(Turpinājums no 2. lpp.)

Prorektora amatā esot, es negribētu šo to pazaudēt!

Piemēram, tīri cilvēciskas īpašības.

Es negribētu te pārāk ilgi iesēdēties un, pasarg' Dievs, tikai sēdēt!

Vēl es negribētu, ka man nāktos pieņemt lēmumus jautājumos, kuri radušies mūsu nesakārtoto attiecību rezultātā. Man vairāk vajadzētu pieņemt stratēģiskus lēmumus, bet ne tādus ikdienišķus - ko kādam paņemt nost, kādam pielikt, šo krēslu drīkst iegādāties, šo telpu drīkst aizņemt.

Jābūt nokārtotai likumu sistēmai. Ir Augstskolu likums, ir līgums ar zinātniskā darba vadītāju, ir virkne citu likumu. Jāsāk ievērot mūsu likumus, mūsu norunas. Prorektors būtu vajadzīgs tikai tad, kad ir izņēmumi, atkāpes, taču tagad to izņēmumu ir pārāk daudz.

Mēs esam raibi!

Man ļoti gribētos, lai zinātniskais darbs vairāk ieviestos studentu apritē, lai mēs vairāk izsludinātu konkursus studentu pētnieciskiem darbiem un labākos jaunos pētniekus atalgotu.

Man gribētos, lai mūsu studenti pēc studijām Universitātē bakalaura, maģistra vai doktora līmenī būtu spējīgi adekvāti savam līmenim nodarboties ar zinātnisko darbu Eiropas un pasaules Universitātē. Neesmu pārliecināts, ka šobrīd visās zinātniskās nozarēs tā ir.

Ja man izdotos rast risinājumu tam, lai visu studiju programmu pārstāvji varētu piedalīties zinātniskajā darbā ārzemēs, tas būtu viens izpildīts darbs!

Svarīga lieta ir studējošo kvalifikācijas darbi. Ļoti grūti ir salīdzināt pētījumus vēsturē, teorētiskajā fizikā vai teoloģijā, lai gan divas pēdējās zinātnes reizēm mēdz būt ļoti līdzīgas! Kādai svēršanas sistēmai jāpastāv, pēc kuras mēs varam teikt, ka tā ir Latvijas **Universitātes marka** un ne grama mazāk. Vai nu tas ir uz krēsla nosēdētajās stundās un noberztajās biksēs, vai uzrakstītajos burtos vai publikācijās, kādos izdevumos. Mēriem ir jābūt! Vajadzētu sākt mērot Universitātes iekšienē, bet nevis teikt, ka mēs esam tādi vai šitādi.

Man ļoti gribētos, lai tad, kad es pēc pāris gadiem no šejienes "zudīšu kokos", būtu uzlabojusies Latvijas Universitātes bibliotēka, kas druscin ir arī mans "lauciņš" Tas nozīmē, ka studentam iespēja studēt būtu palielināta. Arī citās valstīs ne visi studenti var nopirkt grāmatas. Tātad, ir jābūt bibliotēkai - mūsdienīgai, pilnai ar grāmatām un zinātnisko periodiku. Ar periodiskiem žurnāliem, satura rādītājiem, anotētiem izdevumiem - vai nu uz kompaktdiskiem vai "dzīvā" veidā. Lai šo ideju realizētu, kaut kas principiāli jāmaina bibliotēkas finansēšanas sistēmā. Nepietiek ar "piešprici", projektam ir vajadzīga milzu nauda.

Jāmēģina padarīt lietderīgāku un operatīvāku darbu koordinācijas jomā.

Svarīga lieta ir LU doktorantūra. Vajadzīgas prognozes un jāplāno, kādi doktorandi nākotnē būs vajadzīgi.

Tagad kā sēnes Latvijā aug jaunas augstskolas, taču tās jau nespēs reproducēt savu akadēmisko personālu, tas būs jādara Latvijas Universitātei, vai citai lielai struktūrai, kurā pietiekami attīstīta pētniecība, lai akadēmiskais cilvēks varētu izglītoties. Mums vajadzētu valsts vai šo Latvijas jauno augstskolu pasūtījumu, ka pēc tik un tik gadiem vajadzēs tādus un tādus augstākās zinātniskās kvalifikācijas cilvēkus. Mēs varētu sākt plānot un meklēt plāna izpildē finansējumu. Citādi pēc brītiņa augstskolas vairs nevarēs funkcionēt, jo tām nebūs mācībspēku.

Izvēle ir jāizdara studiju laikā!

Man ir bijuši studenti fizikā, kuri šobrīd ir augsta līmeņa biznesmeņi, un es to uzskatu par normālu situāciju. Students, ja viņš izvēlas, ka strādās profesijā, kura sabiedrībā labi atalgota, un ja viņš jūt, ka varēs būt labs profesionālis, var iztikt bez zinātnes.

Ja jūs ejat uz akadēmiskajām studijām, tad obligāti ir jānodarbojas ar zinātni. Ja, studējot akadēmiski, neiegūsiet zinātnisko skatījumu uz pasauli, jūs jau nekas neesat. Ja cilvēks grib profesiju, tad viņš apgūst to. Profesija - tas ir amats.

Fanātiķi vienmēr ir bijuši vajadzīgi!

Universitātē šobrīd strādā vēl pietiekami daudz fanātiķu un domāju, ka tādēļ tā arī attīstās! Piemēram, matemātikā, tāds ir profesors Agnis Andžāns. Kā fanātiķis man ir jāpiemin profesors Vītols. Viņš savu vidi vienmēr "urķē" uz domāšanu. Ar ievirzi, ka ikdienas darbi ir jādara pēc labākās sirdsapziņas, bet, ja arī tos nepadarīsi - pasaule neapstāsies!

Cilvēkam gan reizēm ir jāapstājas un jāpadomā, jo tas var palīdzēt rasties jaunām idejām!

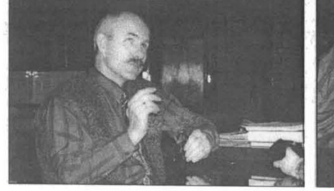

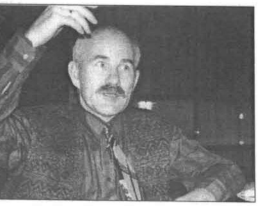

MĀRA SADOVSKA

TOMA GRĪNBERGA foto

studentu padomes lapa

ZIŅAS NO LUSP | ZIŅAS NO LSA | SEMINĀRI | STUDENTU DIENAS JELGAVĀ | FUKŠU BALLES

LU SP SĒDE

21. oktobrī notika kārtējā Studentu padomes sēde. Šoreiz sēde noritēja svaigi izremontētajā Studentu padomes telpā. Tā kā telpa vēl nav labiekārtota, tad visi "loceklīši" mīlīgi sasēdās uz grīdas, un sēde varēja notikt.

Sēdes sākumā Aigars Nords iepazīstināja ar paveikto, ar to, kas plānojams un citiem organizātoriskajiem jautājumiem. Kā jau ierasts, sēdi turpināja komisiju ziņojumi.

Visražīgāk bija pastrādājusi INFO komisija. Tika noziņots par sagatavošanās darbiem semināram pašpārvaldēm, kā arī par kontaktiem ar ārzemju augstskolām.

Juridiskajā komisijā notiks vērā ņemamas pārmaiņas. Sakarā ar to, ka līdzšinējais komisijas priekšsēdētājs Ģirts Kurmītis netika galā ar saviem pienākumiem (padome kolektīvi izteica nosodījumu), par jauno komisijas priekšsēdētāju ievēlēja Ritvaru Eglāju.

Tomēr tās nebija vienīgās izmaiņas. Ildze Straume atteicās no LU SP priekšsēdētāja vietnieces amata. Savas darbības motīvus Ildze komentēt atteicās, vienīgi solot arī turpmāk aktīvi iesaistīties padomes darbībā.

Pēc Aigara Norda ierosinājuma par vietnieci viņš izvirzīja Elitu Baklāni. Ar nospiedošu balsu pārsvaru padome ievēlēja (par - 11, pret - 1, atturas - 4) Elitu par vietnieci. Sveicam tevi, Elita!

Ar šīm pārmaiņām prezidijā Aigars Nords ir beidzis savas komandas izveidi. Kā viņam veiksies, rādīs laiks, bet sākums nav slikts!

ZIŅAS NO LSA TRANSPORTA DARBA GRUPAS

Pagājušā mācību gada laikā Latvijas Studentu apvienības Transporta darba grupa samērā intensīvi ir mēģinājusi atrisināt vairumam studentu interesējošu problēmu - transporta izdevumu kompensācijas mehānisma izmaiņu, vai citādi izsakoties, atgriezt darbībā vecu kārtību, kad students autobusu un vilcienu biļetes varēja pirkt uzreiz par puscenu visos piepilsētu un starppilsētu maršrutos.

Pirms kāda laika LSA pārstāvji tikās ar Izglītības un zinātnes ministrijas un Satiksmes ministrijas darbiniekiem, kuri izteicās, ka problēma ir risināma un atbalstīja mūsu centienus sadarboties. Turpmākā darba gaitā tika sarīkota tikšanās ar Satiksmes ministrijas Pasažieru pārvadājumu departamenta vadītāju un uzsāktas sarunas par turpmāko virzību uz mūsu mērķa sasniegšanu. Šī gada 13. oktobrī tika sarīkota tikšanās ar Latvijas pasažieru autopārvādātāju asociācijas izpilddirektoru, kurš tieši ir saistīts ar autopārvādātāju finansiālo un materiālo pusi. Šīs sarunas laikā noskaidrojām, ka studentiem no valsts budžeta atvēlētā naudas summa ir par mazu, lai pilnībā nosegtu 50 procentus no visiem piepilsētu un starppilsētu autobusu braucieniem, kā arī pašreizējais autobusu parku aprīkojums un grāmatvedība nav gatava uzņemties uzskaites vešanu par pārvadātajiem studentiem.

Tādējādi šobrīd ar esošo kārtību mums būs jāsamierinās un vēlams universitāšu un fakultāšu studentu padomēm iesaistīties transporta kompensāciju pieprasījumu izskatīšanā un apjoma noteikšanā. Vienīgi šādi mēs varēsim novirzīt valsts atvēlēto naudu transporta izdevumu kompensēšanai, novērst nepamatotu kompensāciju izmaksu un iespējams vairāk atbalstīt studentus, kuriem atvēlētie 50 procenti ir nepietiekami, lai nokļūtu mājās tik bieži, cik nepieciešams.

LAURIS MIĶELSONS, darba grupas vadītājs

DARBA BIRŽA

Latvijas Studentu apvienība ir nolēmusi izveidot Latvijas Studentu darba biržu. Iniciatīvas grupas sanāksme būs 31. oktobrī, Raiņa bulvārī 19, 126. telpā.

Darba kārtībā:

Latvijas Kultūras akadēmijas pārstāvji prezentēs ārvalstu pieredzi, AIESEC stāstīs par savu pieredzi un iecerēm, kas saistītas ar Studentu darba biržu, RTU pārstāvji stāstīs par savas darba biržas darbību.

Aicināti visi interesenti!

BRAUKSIM! BRAUKSIM! BRAUKSIM! BRAUKSIM!

Braukšanas kartiņas

turpmāk varēs iegādāties LU Studentu padomē, Raiņa bulvārī 19, 107. kabinetā ik mēnesi no 20. līdz 5. datumam katru darba dienu no plkst. 14.00 līdz 18.00.

Saņemšanas kārtība paliek iepriekšējā, t. i., dekanātā vispirms jāapstiprina saraksts ar iespējami lielāku studentu skaitu.

BRAUKSIM! BRAUKSIM! BRAUKSIM! BRAUKSIM!

1997. GADA 14. NOVEMBRIS PROGRAMMA

Laiks	Kur	Kas
plkst. 10.00	LLU Sporta namā (Raiņa ielā 1)	Strītbols, volejbols, minifutbols, armrestlings, virves vilkšana, šahs, dambrete, zolīte
plkst. 11.30	Studentu klubā (Lielā ielā 4, pils parkā)	Preses konference, augstskolu komandu reģistrācija
plkst. 12.30	Pils pagalmā	Svētku atklāšana un komandu parāde
plkst. 13.00		Teatralizēts svētku gājiens
plkst. 14.00	Jelgavas pilsētas kultūras namā (Centrālajā laukumā 1)	Uz tikšanos un sadraudzību piepējas tases aicina Latvijas Studentu Kristīgā brālība
plkst. 19.00	LLU aulā	Svētku koncerts (Ls 0,40)
plkst. 20.50	Pils pagalmā	Uguņošana
plkst. 22.00	Pils aulā	Lielā balle (ieeja vakartērpos, vietu skaits ierobežots, biļetes tikai iepriekšpārdošanā - Ls 1,50) Uzziņas: 3030714; 3028951
plkst. 22.00	Ekonomikas f. (Svētes ielā 18)	Svētku balle (Ieeja - Ls 1,-)
plkst. 22.00	Meža fakultātē (Akadēmijas ielā 11)	Svētku balle (Ieeja - Ls 1,-)
plkst. 22.00	LLU sporta namā	Diskotēka fukšiem (grupas □Herlis□ un □Blinks□, Ls 1,-).

KINO & DISCO - vienā laikā, vienā vietā!!!

Daži jau būs pamanījuši, ka trešdienās □Kabatā□, Peldu ielā 19, nav vairs parastās, □nodrāztās□ diskotēkas, bet gan pavisam jauns, atraktīvs projekts □Projektors□, kuru rīko LU Studentu padome.

Jau nosaukums norāda uz galveno pasākuma □naglu□ - 16 mm kino, kurš visu nakti tiek rādīts fonā lieliskai 90. gadu ***indy*** mūzikai. Kino repertuārā dominē kuriozas amatierfilmas un retro dižgabali (piemēram, □Kuģis Potjomkins□ u. tml.).

Vakara iesākumā no plkst. 21.00 līdz 22.00 parasti □dzīvā□ mūzika kādas Latvijā populāras grupas izpildījumā

Šo trešdien, 29. oktobrī □Projektora□ viesis būs skandalozais tauriņu karalis **Kaspar BINDEMAN** ar savu grupu ***The Old Soldiers***.

Nākamajos pasākumos □Projektorā□ sagaidāma kādas grupas atkalatgriešanās prezentācija.

Pasākuma laikā gaidiet pārsteiguma balvas no XTC.

Ieeja: Ls + flayer, pārējiem - Ls 1,50.

Latvijas Universitātes Studentu padome izsludina konkursu par labāko un jautrāko Universitātes komandu. Uzvarētājiem būs tiesības 14. novembrī, Jelgavā piedalīties konkursā □Jautrākā un asprātīgākā Latvijas augtskola□.

Konkursa noteikumi:

1) komanda sastāv no 6 studentiem (viens no tiem - kapteinis);

2) komandas dalībnieki var būt no dažādām fakultātēm (galvenais, lai būtu LU students);

3) komandai jāsagatavo:

a) reklāmas klips par savu augstskolu (1 min.),

b) mājas darbs par tēmu □Gars grib, ķermenim vajag...□ (5 min.).

Konkurss notiks 6. novembrī plkst. 18.00.

Sapulcēšanās - Studentu padomē 106. telpā.

KNZ KONKURSS

Nu, labdien, mani mīļie konkursanti un visi citi cilvēciņi. Klāt ir kārtējais **KZN** konkurss! Klāt ir arī kārtējais rudens! Klāt ir arī kārtējais lietus! Klāt ir arī vispārējās korbunkulizācijas process Latvijas Universitātē. Jā, un mēs jūtamies lepni par to, jo skaidri nojaušam, ka nekas tāds, bez skandalozi slavenajiem KOSMOSA NOSLĒPUMU ZINĀTĀJIEM nebūtu iespējams.

Bet pietiks lielīties, jo arī turpmāk lieli darbi mums jādara. Un pirmais no tiem ir pareizo atbilžu sniegšana uz iepriekšējās kārtas jautājumiem.

Un tātad...

1) Mistiskais jaunais KZN loceklis R. L. ir pats Ričards Lācis.

2) Korbunkulizators ir improvizācijas auglis.

3) **KZN** ģenerālmītne atrodas Iļģuciemā.

Mums ir prieks, ka šoreiz ir arī saņemtas pilnīgi pareizas atbildes. Pirmo pilnīgi pareizo atbildi atsūtīja biedrs Džonsons (diemžēl vārds nav minēts) no Vēstures un filozofijas fakultātes. Aplausi biedrim Džonsonam. Kā jau solījām, būs arī balva. Sirsnīgs rokas spiediens, šampanietis, šokolādes konfektes, ziedi un pastaiga ar **KZN** biedriem pa Bastejkalnu. Tas viss biedram Džonsonam. Bet pietiks līksmoties, jo mūs jau gaida nākamā kārta.

1) Kurš pēc kārtas KZN ģenerālkongress notiks 28. oktobrī?

a) pēdējais;

b) pirmais;

c) tūkstoš deviņi simti deviņdesmitseptītais.

2) Cik melafonus **KZN** fanu klubs ieguva savā īpašumā "Ronīšos"?

a) nevienu pašu;

b) tikai melnos;

c) visus atņēma Gunvaldis Sk.

43) Vai jūs kādreiz esat bijis noderīgs Latvijai?

a) tas ir mans sapnis, bet tas nav manos spēkos;

b) es esmu bijis noderīgs četras reizes;

c) man nav laika.

Lūk, arī visi jautājumi. Cerams, ka Jums būs problēmas, jo nekas tačū nevar būt labāks, kā ziņa, ka kādam ir problēmas. Lielas.

Vēlam problēmas!

Mūžam jūsu KNZ!

Atbildes sūtiet: Rīga, Buļļu 5 - 116, KNZ ģenerālmītne, Didzim USTUPAM.

Ziņas no pašpārvaldēm

KAS? KUR? KAD?

Trešdien, 22. oktobrī Universitātes pašpārvalžu pārstāvji sanāca uz nu jau kārtējo info dienu. Īpaši priecēja svešvalodnieku pārstāvju ierašanās. Beidzot arī šinī fakultātē studentiem ir reāla cerība sagaidīt savu pašpārvaldi. Bet ko tad ir paveikušas pašpārvaldes?

Ekonomu pašpārvalde organizē semināru pirmajiem kursiem Līčupē (1. - 2. novembrī), lai tie aktīvāk iesaistītos pašpārvaldes darbā. Fakultātē notiek **ļoti** asas diskusijas par vadībnieku un ekonomu pašpārvalžu apvienošanu.

Ķīmijas fakultātē fukšu balle notiks 30. oktobrī. Aicināti ir visi. Šonedēļ iznācis jaunais "Ķīmiķu Avīzes" numurs.

Bioloģijas fakultāte ir vēl pēcfuksēšanas noskaņojumā. Tiek spriests par karnevāla rīkošanu.

Fizikas un matemātikas fakultātes kojās ieviesta caurlaižu sistēma, pie kuras studenti pierod lēni. 23. oktobrī notika koju fuksene.

Vēstures un filozofijas fakultātes pašpārvalde uzlikusi veto pret mācību maksas paaugstināšanu. Sīkāku informāciju lasiet nākamajā numurā. Fakultātē ir nodibināts savs bridža klubs. Interesentiem pieteikties pie Roberta Līņa. Viņš arī nodibinājis **KNZ** nodaļu fakultātē.

Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes pašpārvalde aicina pieteikties aktīvus jaunos censoņus, kas būtu ieinteresēti pašpārvaldes darbībā.

Juridiskās fakultātes pašpārvaldes pārstāvji ir tikušies ar jauno dekānu. Apspriesti jautājumi par referātu rakstīšanas sistēmas izmaiņām. 4. novembrī notiks fukšu balle Mazajā Ģildē.

Svešvalodas fakultāte ir sajutusi vajadzību pēc savas pašpārvaldes. Aktīvistes Jana un Baiba stāstīja, ka notikusi pirmā tikšanās ar dekānu, tiek meklētas telpas, kā arī tiek gatavotas vēlēšanas.

Bulļu ielas kojās ar aktīvu studentu atbalstu būs studentiem vēlama komandante - Andra Rjazanova.

Tas ari viss. Tiksimies nākamajās info dienās 5. novembrī, 126. telpā.

Seminārs pašpārvaldēm

KAS? Latvijas Universitātes Studentu padome
KAM? Latvijas Universitātes fakultāšu pašpārvaldēm
KAD? Š. g. 30. oktobrī, plkst. 10.30
KUR? NVO centrā, Akas ielā 5/7
CIK? No katras pašpārvaldes: 2 - 3 cilvēki.
KO? Seminārs "Pašpārvalde kā organizācija"
P. S. Citas sīkākas ziņas Studentu padomē, tālr. 7-223701

No 1997. gada 31. janvāra līdz 1997. gada 5. februārim Francijā Chatenay-Malabry (acīmredzot, kāda neliela pilsētiņa netālu no Parīzes) notiek starptautiska studentu konference, kurā, iespējams, piedalīsies pat 300 studentu no visas Eiropas.

Konferences tēma: Eiropas Savienība.

Kas jādara:

1) jāaizpilda anketes, kuras var saņemt Studentu padomē, Raiņa bulvārī 19, 106. kabinetā;

2) jāuzraksta eseja par ES vienas lapas garumā;

3) pieteikuma vēstule par to, kāpēc tu gribi piedalīties šajā pasākumā.

Papīri jānosūta līdz 15. decembrim, pie tam viens no tiem jāuzraksta franciski. (Pasteidzies, kas pirmais brauc, tas pimais maļļ!)

Sīkāka informācija:LU Studentu padomē

13 BIOLOGU VAROŅI

Bija parasta piektdienas pēcpusdiena. Kalendārs rādīja 17. oktobra dienu. Cilvēki vienmuļi turpināja vilkt savu smago dzīves nastu. Tikai Latvijas Universitātes labākajā, atraktīvākajā un neatkarīgākajā fakultātē valdīja savāds nemiers. Fakultātes telpās rosījās dažādi asinskāri, sadistiski noskaņoti pilsoņi. Es ceru, visi jau ir sapratuši, ka šoreiz stāsts būs par Biologu fukšu balli. Tad nu, lūk...

Baumas un citas ļoti pārspīlētas ziņas par šo pasākumu klīda jau kopš pašas Biologu nakts. Slepeni no rokas rokā tika nodotas kaulus un smadzenes stindzinošas fotogrāfijas ar pagājušo gadu fukšu atliekām. Fakultātes telpas rotāja spilgta fukšu balles afiša - instalācija. Atjautīgākie studenti tanī atpazina kādu vēl pagājušo gadu pakārto un noslīcināto fuksi ar sarūsējušu nazi motorā. Vienu vārdu sakot, iestrāde pirms fukšu balles bija pamatīga un labi pārdomāta, jo ne jau visiem fakultātes studentiem ir tā laime saukties par pilntiesīgiem biologiem.

Sabiezējot krēslai, fakultātes telpās sabiezēja arī sadistisko pilsoņu skaits. Kontrolposteņu skaits auga kā sēnes pēc lietus. Vienu brīdi to skaits izauga līdz pat 11, bet tad dažādu objektīvu iemeslu dēļ sakritās līdz 9. Lai arī deviņi, toties kādi! Bet par to vēlāk...

Turpinot sabiezēt krēslai, lēnām kļuva biezākas arī fukšu rindas. Diemžēl jāsaka, ka tā riktīgi biezas šīs rindas tā arī nekļuva. Par lielu sarūgtinājumu jāsaka, ka uz savu vienīgo fukšu balli uzskatīja par vajadzīgu ierasties tikai 13 fukši (no 60). Tikpat, cik liels kauns šiem neapzinīgiem, tikpat liela (nē, nē, nē - trīs reizes lielāka) slava šiem **13 varoņiem**. Uzvilkuši drēbes, no kurām viņu labvēļi jau iepriekš ieteica atvadīties, fukši stājās pretī daudzgalvainajam fuksētāju pulkam.

Iesākumā fukšiem vajadzēja pārvietot caur šķēršļu joslai sērkociņu kastīti ar sava deguna palīdzību (tas tikai tā, iesildoties). Pēc šīs īsās iesildīšanās katrs fuksis saņēma savu "pasi", ar kuru viņš ceļoja cauri visiem kontrolpunktiem, vākdams nežēlīgo fuksētāju atzīmes tajā.

Es domāju, ir pienācis laiks arī pārējiem "UA" lasītājiem uzzināt, ko tad pārcieta biologu varonīgie fukši.

Pirmais pieminēšanas vērtais, protams, ir leģendārais kontrolpostenis "Kara lazarete". Fukšiem bija reta izdevība par baltu velti apmeklēt dažādus augsti kvalificētus ārstētājus. Skarbais feldkurāts Demjanenko noteica vispārējo diagnozi, pēc kuras fuksis saņēma ārstniecības kursu (no ārstiem dziedniekiem Otto fon Striķa, vecā Weinemeinena u. c.).

Ļoti efektīgi fukšus pārbaudīja arī vīri pelēki zilos vadmalas svārkos no Vēstures un filozofijas fakultātes. Šeit fukšiem bija reāla iespēja izbaudīt tos priekus, kas lielākai daļai ies gar degunu. Tā, protams, bija armija. Autentiskās vācu armijas formas, efektīgas balsis (protams, tikai pavēles formā), fiziskie vingrinājumi. Tas viss tur bija.

Protams, neizpalika biologiem tik ierastā un mīļā "Kailā dzīvība", šoreiz gan tā bija citu, jaunu fuksētāju izpildījumā, bet tāpēc jau tā nebija sliktāka. Kontrolpostenī fukšiem bija jāatkailina ne tikai savas dzīvības, bet arī sava miesa. Un, kur tad vēl šīs elegantās dejas uz galdiem. Tas bija jāredz!

Bet ne jau tikai jāizģērbjas bija fukšiem, jo bija arī "Zelta zivtiņa" (fukšu drātēšanas institūts). Pēc senām zvejnieku tradīcijām, fuksim nācās piedalīties tradicionālajās zābaka mešanas sacīkstēs, veikt aerobikas vingrinājumus gumijas zābakos un, protams, vēl daudz ko citu.

Mazs cerības stariņš fukšu acīs iespīdēja kontrolpostenī - skaistumkopšanas salonā *UNITED COLORS OF BIOLOGY*. Tomēr arī tas ātri apdzisa. Grimētājām vēlā vakara stundā kaut kā misējās, un sejas krēmu vietā nez kāpēc bija paņēmušies ūdens, manna un vēl citi "skaistumkopšanas līdzekļi".

Protams, arī pārējie posteņi bija tikpat lieliski, bet par tiem citā reizē.

Kad nu beidzot visi fukši bija izbaudījuši visus labumus, tie noguruši, netīri, smirdoši, bet laimīgi tika sapulcēti vienkopus svinīgā zvēresta nodošanai. Zvērests bija garš, mokošs, tā sekas fukši sajutīs vēl visu savu turpmāko studiju laiku. Tomēr šinī vakarā fukšiem bija arī kāds priecīgs notikums, tā, protams, bija apbalvošana. Balvas bija daudz un dažādas. Protams, izcilākās no tām bija labākajam biologu fuksim - leģendārās ceļojošās *THE PIXES* bungas un labākajai fuksītei pirmā biologa Horācija galvaskauss. Autoratīvā 2. kursa žūrija lēma, ka šogad par vislabākajiem ir atzīstami **Kaspars** un **Kristīne**. Lai slava tiem! Apbalvošana turpinājās ilgi. Fukši tika aplaimoti ar tortēm, vīnu, zivīm, kā arī ar daudzām dažādām sadzīvē noderīgām mantām. Netika aizmirsti arī viesi no citām pašpārvaldēm.

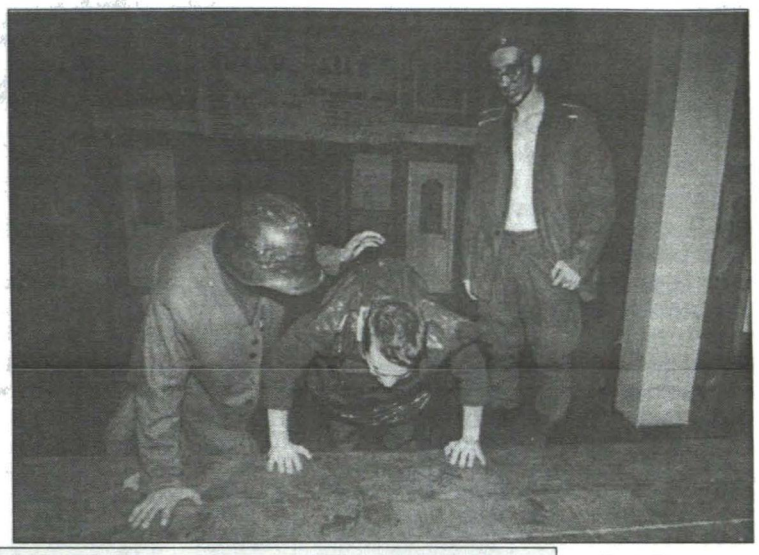

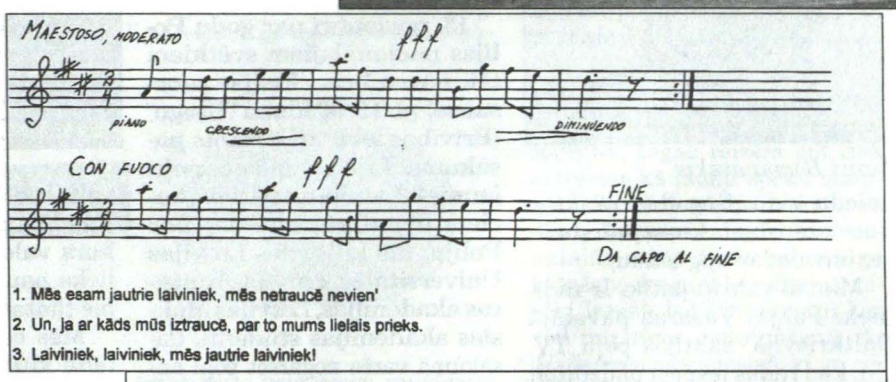

Šī dziesma, piedzimusi Ģeorallijā, tā uzvaras gājienu turpināja šādos pasākumos: Biologu nakts, "Ronīši" un Vēsturnieku, Pedagogu un Biologu fuksenēs. Tāpēc pēc daudzu studentu lūguma publicējas šo himnu

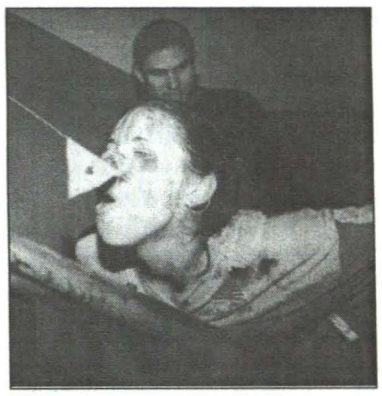

Protams, ar šo visu pasākums nebeidzās. Beidzot atskanēja arī mūzika, kas nenoklusa līdz pat pašam rītam. Mūzika, kā jau to visi bija gaidījušai, bija vienkārši lieliska. "Disku jājēji" Edmis & Rolis (paldies jums, būs bijāt **tiešām** lieliski!) pēc daudzu neatkarīgu un atkarīgu novērotāju domām, tika atzīti par šā gada labākajiem mūzikas licējiem fukšu ballēs visā Universitātē.

Nu, ko! Balle ir beigusies. Kādas tad ir cilvēku atmiņas par to?

Pašiem fuksētājiem šī balle patika un pat ļoti, tikai, kā izteicās 2. kursa vecākā, viena no šī pasākuma organizētājām - Ieva Kezika -, tad šoreiz šī bija balle fuksētājiem, jo fukši ieradās ļoti mazā skaitā. Fakts ir tāds, ka liela daļa no "vecajiem" ir nemierā ar augošo maiņu un caur šo rakstu vēlas nodot savu nopēlumu 1. kursa neaktīvajai, pelēkajai, amorfai masai.

Taču pietiks bēdāties! Šie nav pēdējie svētki! Jau šinī semestrī ir plānojams grandiozs karnevāls.

DIDZIS USTUPS

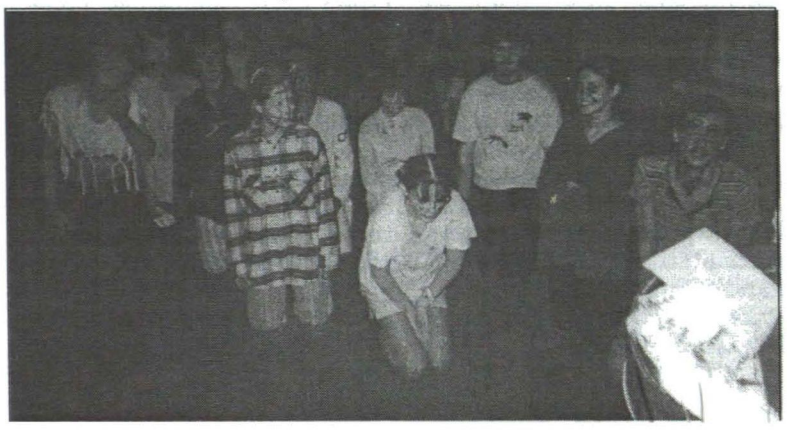

JAU KLAVU LAPAS SĀRTOJAS, UN FUKŠI RINDĀ KĀRTOJAS

(Turpinājums no 1. lpp.)

Tā kā iesvētāmie negribēja kļūt par fakultātes studentu pašpārvaldes veģetāro belašu saturu, tad viņiem nācās zvērēt pie svētā altāra. Iepazīstināsim tikai ar dažiem šoka situācijā neapdomātiem solījumiem, piemēram:

* cirst āliņģus, kad vecākie kursi dodas bļitkot;
* nemest ēnu uz fakultāti;
* aukstā laikā karsti elpot.

Izejot visus fuksēšanas posmus, pasākuma vaininiekiem tika uzdots jautājums: "Kā tu jūties?" Atskanēja vienkārši kodolīgas un lakoniskas atbildes. Sagaidījām tikai divus atbilžu variantus: - Labi! - Nezinu!

Pasākuma noslēgumā visi varēja izklaidēties disko ritmos. Kādu laiku pēc pusnakts tika godināti FUK - sis '97 un FUK - se '97.

Daudzus rīta gaiļi atmodināja tikai tad, kad citu fakultāšu studenti klausījās cienījamo lektoru monologus.

P. S. Izsakām dziļu pateicību prorektoram Blūma kungam par lielo ieguldījumu mūsu fakultātes kultūras dzīves attīstībā.

Ar cieņu
PED. PSIH. F. STUDENTU PAŠPĀRVALDE

STUDENTU PADOMES LAPU SAGATAVOJIS
DIDZIS USTUPS

JŪSU ZINĀŠANAI

KATRS SAVĀ VIETĀ - KOPĒJĀ LIETĀ

(Turpinājums no 1. lpp.)

Jau apritējis mēnesis, kopš Rīgā, Kongresu namā no 26. līdz 28. septembrim, lai apzinātos kopīgo un rastu jaunus sadarbības partnerus, vienkopus pulcējās vairāk nekā 800 pārstāvju no 335 organizācijām, ministrijām, pašvaldībām un masu saziņas līdzekļiem, tādējādi veidojot Latvijā līdz šim vēl nebijušu pasākumu - pirmo "Nevalstisko organizāciju forumu"

Savu darbu forums sāka ar izstādi, kurā ar sevi iepazīstināja gandrīz 200 organizācijas. Stendos organizācijas ar visdažādāko uzskates līdzekļu palīdzību stāstīja par savu darbību, padarīto, kā arī iecerēm nākotnē. Interesentiem bija iespēja iegūt nepieciešamo informāciju no organizācijas pārstāvjiem, lai nākotnē varētu veidoties ciešāka sadarbība starp organizācijām ar līdzīgiem uzdevumiem.

Foruma otrajā dienā, kad darbs noritēja paneļdiskusiju un darba grupu formā, foruma dalībnieki centās rast kopsaucējus nevalstisko organizāciju un masu mediju, īrnieku un namsaimnieku, kā arī likumdošanas jomās. Paneļdiskusijā, kurā aplūkoja attiecības ar masu medijiem, tika konstatēts, ka nevalstiskās organizācijas ir labākais informācijas avots, dažkārt pat informācijas monopola no valsts puses lauzējs. Mēģinot rast atbildi uz jautājumu, vai masu saziņas līdzekļi atspoguļo nevalstisko organizāciju darbību, masu mediju pārstāvji atbildēja gan apstiprinoši, jo reģionos kontakti ar laikrakstiem ir ciešāki, bet atspoguļojums pilnīgāks, gan noraidoši, jo centrālajos laikrakstos nevalstiskās organizācijas tiek atspoguļotas dažkārt nepilnīgi, jo trūkst nepieciešamās sadarbības un skaidru prioritāšu. Diskusijas dalībnieki ieteica organizācijām pašām sagatavot materiālus presei, būt pārliecinātākām un objektīvāk izvērtēt iespējas publicēties, nevis piedāvāt publicēšanai manifestus vai savu atbalstītāju reklāmu.

Sarunā par jautājumiem, kas skar tēmu "Īrnieki un namsaimnieki", dalībnieki runāja par īres, privatizācijas, siltumenerģijas un citiem katrai patstāvīgai organizācijai mūsdienu Latvijā svarīgiem jautājumiem. Savukārt plenārsēdes par likumdošanas jautājumiem dalībnieki atzina, ka nevalstiskas organizācijas definēšana sagādā problēmas, jo definīcija "sabiedriskās organizācijas" ir pārāk plaša. Ir nepieciešams sakārtot likumdošanu, kas attiecas uz nevalstisko organizāciju ekonomisko darbību, kā arī, ka eksistē atsevišķi trūkumi pastāvošajā likumdošanā, ko būtu nepieciešams uzlabot. Tā, piemēram, izveidot likumdošanu par dažādiem nevalstisko organizāciju veidiem, pārstrādāt vai radīt no jauna nevalstisko organizāciju "jumta" likumu.

Foruma darba pēdējā - trešā - diena bija veltīta jautājumiem, kas savā būtībā ir vērsti uz nevalstiskā sektora un tai skaitā nevalstisko organizāciju iespējamo attīstību nākotnē un formām, kā to veicināt. Nepieciešama sadarbība gan ar pašvaldībām, gan valsts institūcijām, gan arī, un kas nav mazsvarīgi, savā starpā, it īpaši starp organizācijām, kas darbojas vienā sfērā. Daudzas problēmas rodas sliktās izglītības un kompetences trūkuma dēļ, tāpēc jo svarīgi nākotnē ir izglītot gan nevalstisko organizāciju biedrus, gan sabiedrību kopumā. Valsts pārvaldei vajadzētu izjust sadarbības ar nevalstiskajām organizācijām pozitīvo spēku. Tika atzīts, ka šobrīd Latvijā ir grūti piesaistīt brīvprātīgos neapmaksātam darbam nevalstiskajās organizācijās. Jautājumā, vai tām vajadzētu piešķirt likumdošanas iniciatīvas tiesības, domas dalījās. Valstij vajadzētu nodrošināt informācijas pieejamību par likumdošanas gaitu, jo tas atvieglotu iespēju piedalīties likumu veidošanā.

Forums liecināja, ka Latvijā strauji attīstās nevalstiskās organizācijas, kas spēj sekmēt sabiedrības atveseļošanās procesus un valsts demokrātisku attīstību.

TĀLIVALDIS KRONBERGS, speciāli "Universitātes Avīzei"

VIŅI PIE MUMS

Kopš 1997. gada Latvijā darbojas programma poļu valodas studiju attīstībai, kurai finansējumu sniedz Polijas valdība. Tas notiek saskaņā ar divpusēju vienošanos starp Latviju un Poliju. Par poļu valodas studiju iespējām LU un poļu studentu auditorijas aktivitātēm stāsta vieslektors LU no Polijas Ludžas universitātes Janušs Bomanovskis (Janusz Bomanowski).

Latvijā poļu valodu ir iespējams apgūt Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē un Latvijas Kultūras akadēmijā, un ar 1997./98. akadēmisko gadu arī Latvijas Universitātē ir izveidots poļu valodas kurss. Valoda tiek mācīta slāvistikas ietvaros, tāpat kā čehu, horvātu un serbu valodas.

LU ir bijušas nodarbības poļu valodā, tomēr tās, līdzekļu trūkuma dēļ neesot notikušas pietiekoši plašā apjomā, stāsta Januš Bomanovskis. Savulaik poļu valodu LU pasniedza vietējie mācībspēki Zigmunts Ihnatovičs un Juzefa Paršuta, taču viņu darbs lielā mērā balstījies uz entuziasma, jo nepastāvēja cieši kontakti ar Poliju. Pagājušajā akadēmiskajā gadā poļu valodu pasniedza arī studente - doktorande no Polijas Poznaņas universitātes Justina Pavela. Tagad līdzekļi piešķirti trīs gadu programmai un nākotnē esot nolemts studijas paplašināt. Programmas vadītāji izsaka pateicību Latvijas Universitātei par sniegto atbalstu tās iespēju robežās. Vasarā šīs programmas labākajiem studentiem tiks organizēti valodas kursi Polijā. Un tie studenti, kas būs īpaši sekmīgi, varēs turpināt studēt Polijā, lai kļūtu par poļu valodas speciālistiem. 1997. gadā studēt uz Poliju no Latvijas ir devušies apmēram 15 cilvēki. Viņiem piešķirtas Polijas valdības stipendijas 5 - 6 gadus ilgām studijām.

J. Bomanovskis :"Es biju ļoti pārsteigts, ka ir tik daudz gribētāju mācīties poļu valodu. Ierados, lai mācītu vienu grupu, bet uzradās vēl sešas citas. Tas nozīmē par 60 - 70 studentiem vairāk. "

Aicināti esot arī citu fakultāšu studenti, kas vēlas apgūt poļu valodu. Tā var tikt apgūta kā "c" grupas priekšmets. **Līdz novembra vidum** studijām var pieteikties visi interesenti - gan studenti, gan tie, kas jau beiguši studēt, gan ar poļu valodas priekšzināšanām, gan bez tām.

Daniels (studē krievu filoloģiju LU, 3. kurss):

Mācos poļu valodu jau otro gadu. Iepriekšējā gadā mēs mācījāmies valodas struktūru, kādu vietu šī valoda ieņem slāvu

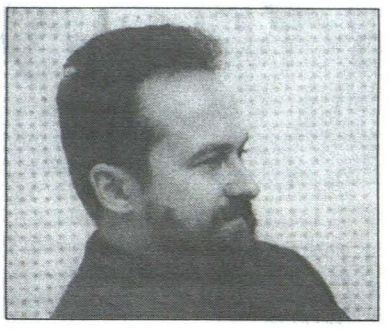

Januš Bomanovskis

valodu vidū. Šogad ir praktiskais intensīvais kurss, vērsts uz sarunvalodas apgūšanu.

Man šī valoda patīk. Ir radinieki Polijā. Vasaras pavadīju Baltkrievijā, skatījos poļu TV. Un, kad radās iespēja padziļināt poļu valodas zināšanas - es to izmantoju un aizrāvos.

Studēt poļu valodu var visi, kam ir interese uzturēt kontaktus ar Poliju, saka J.Bomanovskis. Visi, kuri pēc ģenētiskajiem vai emocionālajiem rādītājiem ir, vai vēlas sevi izjust kā poļus.

Anna (beigusi Rīgas Aviācijas universitāti):

- Studēju poļu valodu, jo mani vecāki ir poļi un ir radinieki, kas dzīvo Polijā. Man pašai patīk valoda, un es vēlētos pētīt poļu kultūru. Esmu priekšsēdētāja Latvijas poļu jauniešu biedrībai. Lai piesaistītu jauniešus, man ir jāzina poļu valoda. Un, vienkārši, šī valoda saista dvēseli. Skaista.

J. Bomanovskis: "Poļu valodas studijas nav domātas tikai filoloģijas studentiem. Ir cilvēki, kurus filoloģija neinteresē, bet interesē poļu valoda. Viņi ir laipni aicināti. Mēs labprāt poļu valodas studentu vidū redzētu žurnālistus, sociologus, vēsturniekus, arhīvistus. Tas veicinātu arī akadēmiskās studijas citos priekšmetos un sadarbību, jo daudzi Latvijā pieejami vēstures dokumenti ir poļu valodā.

Arī ekonomisti būtu ieguvēji, mācoties poļu valodu, jo ir iespējama sadarbība ar Poliju. Polija ir kļuvusi par visrietumnieciskāko valsti Austrumos. Biznesa struktūras Polijā tiek dibinātas un ienāk no Vācijas. Tagad zeme Varšavā un tās apkārtnē ir ļoti dārga, jo ietekmīgas firmas vēlas tur attīstīt savu darbību. Darbu var atrast gan poļu, gan citu valstu firmās. Ir vajadzīgi cilvēki, kas prot poļu, krievu un citas austrumu valstu valodas."

13. novembrī par godu Polijas nacionālajiem svētkiem (11. novembris - Polijas renesanse) pl. 18. 00 klubā "Bingo" (Brīvības ielā) tiek rīkots pasākums. Tajā piedalīsies poļu jaunieši Latvijā un pārējie, kuriem ir patiesa interese par Poliju, tās kultūru - Latvijas Universitātes, Latvijas Kultūras akadēmijas, Latvijas Mākslas akadēmijas studenti. Pasākumā varēs nogaršot poļu nacionālo ēdienu "BIGOS" un veldzēties ar "Aldara" alu.

J. Bomanovskis : "Šis pasākuma datums nav nejauši izvēlēts, jo 11. novembris ir Polijas nacionālie svētki - Polijas renesanse. 1918. gadā 11. novembrī Polija pēc 123 okupācijas gadiem atkal parādās Eiropas kartē kā neatkarīga, vienota valsts, jo kopš 1795. gada tā bija sadalīta starp Krieviju, Prūsiju un Austriju. Bet Latvijas Neatkarības diena ir 18. novembris. Mēs vēlējāmies atrast vidējo datumu starp šiem abiem svētkiem. Turklāt, tas iekrīt arī Studentu dienās.

Mēs vēlamies nomainīt poļu Latvijā pulcēšanās formu. Līdz šim mēs šos Polijas svētkus svinējām Polijas vēstniecībā, tikāmies ar vecāko paaudzi Poļu biedrību. Taču vecākā paaudze šo dienu svin vienmēr speciāli organizēt nevajag. Tagad mēs vēlamies piesaistīt ar Poliju saistīto jaunatni, jo viņi ne visu to zina un viņiem ir grūti iekļauties šādā vidē un atmosfērā. Šis būs tikai pirmais pasākums - tam sekos citi."

J. Bomanovskis pastāstīja, ka tiekot veidots Polijas kultūras interesentu klubs. Taču sākotnēji klubā tikšot uzņemti tie, kas ir poļi pēc ģenētiskajiem datiem, jo dokumentāli esot vieglāk pierādīt, ka ir sameklēti 50 vai 100 poļu jaunieši Latvijā. Tas atvieglotu līdzekļu piesaisti.

J. Bomanovskis: "Mēs zinām, kāda ir finansēšanas sistēma. Ir daudzi fondi, kas nodarbojas ar palīdzības sniegšanu poļiem austrumos. Viņi mums piedāvā palīdzību, ja mums ir dokumentāli pierādījumi. Ar

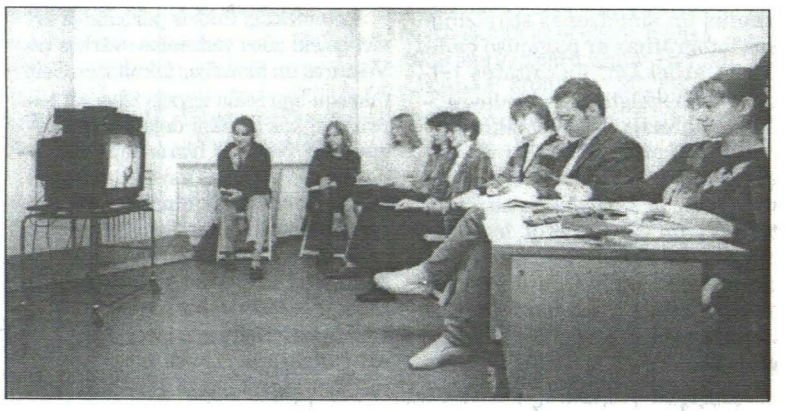

valsts palīdzību jau ir grūtāk, līdzekļi ir paredzēti budžetā, bet kura valdība atzīsies, ka tai ir lieka nauda? Mums ir jāvēršas pie tautas, nevis pie valdības.

Mēs esam sākuši organizēt tādu klubu. Pie mums ierodas pārstāvji no līdzīga kluba Polijā un mūsu mērķis ir sadarbība. No viņiem mēs ceram pamācīties strukturālo uzbūvi.

Šis klubs būs atklāts. Vēlamies radīt akadēmisku vidi, kuru veidotu studenti, mācībspēki un kultūras darbinieki. Mūs interesē kultūras un zinātnes pieredzes un informācijas apmaiņa. Vēlamies, lai abas kultūras satuvinātos."

- Kādēļ Jūs ieradāties Latvijā pasniegt poļu valodu?

J. Bomanovskis: "Vienmērīr daudzi iemesli. Atbraucu, jo Latvija ir interesanta, Polijā vispār nepazīstama valsts, bet atrodas netālu no Polijas. Starp abām valstīm ir ciešas vēsturiskās saiknes. Interesanta kultūra, dažviet ļoti līdzīga Polijas kultūrai.

Es Latvijā strādāju jau četrus gadus, šis ir piektais gads. Daugavpils Pedagoģiskajā augstskolā esmu padziļinājis poļu valodas specialitāti. Pastāv četri kursi, katrā kursā mācās apmēram 10 studenti. Viņi poļu valodu apgūst kā atsevišķu specialitāti.

Es esmu no Ludžas universitātes. Tā ir vienīgā universitāte Polijā, kur poļu valoda jau 36 gadus tiek pasniegta kā svešvaloda. Ludžas universitātē mācās studenti no apmēram 60 pasaules valstīm. Parasti ārvalstu studentiem studijas ilgst 8 - 9 mēnešus. Studenti, kas nokārto eksāmenus šajā universitātē, bez eksāmeniem var iestāties jebkurā augstskolā un studēt ekonomiku, politikas zinātni, socioloģiju, pat medicīnu vai vēl ko citu. Latvijā mēs esam divi mācībspēki no Ludžas universitātes - es un Gražina Kompeja (Gražyna Kompel), kura poļu valodu pasniedz Latvijas Kultūras akadēmijā.

Akadēmiķiem ir jāsastopas, lai apmainītos ar pieredzi. Latvijā strādā aptuveni 25 mācībspēki (23 skolotāji un 2 lektori) no Polijas. Sadarboties vajag starp universitātēm, nevis tikai augstākajos līmeņos. Sadarbībai nav vajadzīga politika. Politika tā ir valdības un partiju lieta, bet universitātes savstarpēji var radīt īpašu - akadēmisku - pasauli. Šādi kontakti ir svarīgi, jo es domāju, ne vienmēr politiķi rīkojas tik aktīvi, cik vajadzētu. Viņu mērķi ir atšķirīgi no mūsējiem.

Protams, mēs meklēsim arī kontaktus ar politiķiem, taču tie mums ir otrajā vietā."

J. Bomanovskis izteica cerību, ka poļu valodu studējošo skaits aizvien palielināšoties, kaut vai tādēļ, ka Latvijā ir pavisam sešas poļu skolas, divas no tām atrodas Rīgā.

Studenti tiek laipni aicināti un, ja veiksies, tikšot izveidots arī poļu valodas seminārs.

P. S. Ielūgumus uz pasākumu klubā "Bingo" iespējams saņemt Visvalža ielā 4A 106. telpā pirmdien, 27. oktobrī plkst. 15 - 18, 28. oktobrī - plkst. 9 - 12 un 15 - 17.

RITA KAŠS
TOMA GRĪNBERGA foto

TAS VAR INTERESĒT

NOST AR PUMPAINĀM SEJĀM UN FANTOMASAM LĪDZĪGĀM GALVĀM

Vīrietis - vīrs, tēvs, draugs, mīļākais, priekšnieks... Vīrietim ir daudz lomu, kas jāveic vai uz katra soļa. Varbūt dažbrīd mēs nemaz neuztveram, ka mums blakus ir vīrietis, mēs viņu uztveram kā cilvēku, kurā ieklausāmies vai, gluži otrādi, kura domas apstrīdam, mēģinot uzspiest savus spriedumus. Par sievietēm sabiedrībā daudz tiek runāts, tiek rīkoti dažādi sievietēm veltīti pasākumi, bet vai vīrieši nepaliek novārtā?

Novembra sākumā Veselības veicināšanas centrs un Atklātais veselības atbalsta fonds rīko Vīriešu veselības nedēļu, kuras ietvaros notiks semināri par aktuālām problēmām, piemēram, kādēļ strauji samazinās vīriešu dzīves ilgums un kas apdraud vīrieša veselību un dzīvību. Tādēļ esam nolēmuši doties šo problēmu juceklī un piedāvāt ārsta-kosmetologa ieteikumus par vīriešiem.

Skaists vīrietis dabas dāvana vai likumsakarība?

Tas, ka sieviete lieto kosmētiku un dodas uz kosmētisko kabinetu, ir kļuvis pats par sevi saprotams, bet kā sabiedrība skatās uz vīriešiem, kuri apmeklē kosmetologu?

"Par kosmētisko kabinetu piedāvātiem pakalpojumiem lielākoties interesējas ārzemnieki, mūsu vīrieši domā, ka tā ir pasaule tikai sievietēm, un, ja kāds vīrietis iet pie kosmetologa, viņu vairs neuzskata par īstu vīrieti," tā **kosmetoloģe Ilze Sudraba.** Liekas, ka šeit būtu daudz darāmā psihologiem, kas palīdzētu pārvarēt stiprā dzimuma pārstāvjiem šo psiholoģisko barjeru.

Patiesībā nepieciešamība pēc kosmetologa padomiem vīriešiem ir tikpat vajadzīga kā sievietēm. Lai gan kā mēdz teikt: vīrietis arī nekopts dažreiz izskatās labāk nekā sieviete. Vismaz to droši var attiecināt uz ādas novecošanu un krunciņu veidošanos. Kāpēc tā?

Izrādās, vīriešiem ādas klājums atšķiras no sievietēm. Vīriešu ādā ir vairāk tauku dziedzeru, līdz ar to tā prasa mazāku kopšanu, turklāt ādas mitrums un epidermas biezums, kas ir par 15 - 24% biezāks nekā sievietēm,

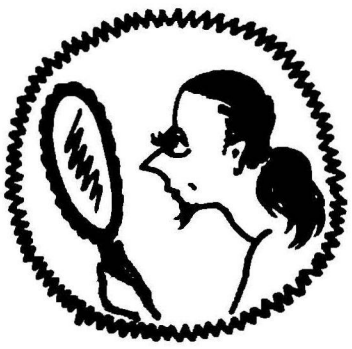

aizkavē vecuma rieviņu veidošanos. "Vīriešiem ādas kopšana mājas apstākļos ir vieglāka, jo viņu ādai piemīt visi priekšnoteikumi, lai tā neko kļūtu krunkaina," apgalvo Ilze Sudraba, kas pati arī sniedz konsultācijas un sakopj vīriešus kosmētiskajā kabinetā. "Vīrieši nedara neko, lai koptu savu ādu, bet tik un tā pēc 20 gadiem izskatās labāk nekā sievietes."

Taču pastāv vismaz viena vērā ņemama problēma, kas attiecas lielākoties tikai uz vīriešiem - plikgalvība. Kostatējot šo problēmu sākuma stadijā, ja vien tā nav saistīta ar kādu specifisku slimību, ir iespējams atjaunot matu augšanu ar masāžu un citu ārstniecisku procedūru veikšanu. Ja kādam sākuši strauji izkrist mati vai pakauša daļas āda gandrīz nepārtraukti niez, nevajag kautrēties, bet nekavējoties doties pie kosmetologa-dermatologa, ja vien nevēlaties staigāt riņķī ar Fantomasam līdzīgu galvu.

Diemžēl pašlaik vīrieši izrāda nelielu interesi par viņiem domāto kosmētiku, tāpēc likumsakarīgs ir iznākums, ka tās veikalos paliek aizvien mazāk. Paralēli pirms un pēc skūšanās losjoniem vajadzētu lietot arī krēmus (ja āda ir sausa) vai losjonus (ja āda ir mitrāka), it sevišķi tas būtu ieteicams rudenī un ziemā. Ziemā, lai vēl vairāk uzlabotu savu izskatu, vīriešiem, protams, tas attiecas arī uz sievietēm, būtu ieteicams apmeklēt solāriju. Profilaksei pietiek ar 15 minūtēm divas reizes mēnesī, bet var iziet arī kursu katru otro dienu pa 15 minūtēm.

Ilze Sudraba: "Vīriešiem bieži vien metas pumpas, jo viņi ēd visu, kas nekustas, un neveselīgs, neregulārs dzīves veids atstāj iespaidu arī uz izskatu" Ko ieteikt šādā situācijā? Vislabākais ir mēģināt ēst regulāri un tomēr padomāt, ko tu ēd. No pumpām, ja vien tas nav saistītas ar iekšējo vielmaiņu, daļēji palīdzēs atbrīvoties regulāra sejas tīrīšana kosmētiskajā kabinetā.

Vīrieši, saprotams, jūs esat pašpārliecināti un domājat, ka jebkurā gadījumā būsiet neatvairāmi, bet varbūt tomēr padomājiet par to, kā izskatāties patiesībā un cik veselīga ir jūsu āda! Pumpaini, nekopti vīrieši nepatīk nevienam!

Ja jūs ieinteresēja ar vīriešiem saistītās problēmas, varat no 3. līdz 7. novembrim apmeklēt Vīriešu veselības nedēļas lecijas un seminārus, kas notiks Latvijas Medicīnas akadēmijā. Sīkākas ziņas pa telefonu - 7 240 446

INGA BĒRZIŅA

RUDENS KRĀSAS MŪSU SEJĀS

Nāk rudens. Dubļi un slapjdraņķis. Sliktie laika apstākļi veicina "rudens depresiju", par kuru runā daudzi psihologi. No tās var izvairīties, viens no paņēmieniem - būt skaistai un pievilcīgai. Kāda tad ir mode šoruden? Kādu lūpu krāsu un acu ēnas izvēlēties? Uz šiem jautājumiem atbildēs *Yves Rocher*salona krāsu konsultante OLGA.

- Šoruden franču vizāžisti un kosmetologi piedāvā jaunus un košus toņus. Galvenais akcents sejā ir lūpas un acis. Grimam jābūt diezgan košam. Protams, tas ir jāsaskaņo ar sejas tipu. Kā jūs zināt, katram cilvēkam piemīt sava krāsu gamma. Tās dalās četros veidos: vasara, ziema, rudens un pavasaris. Var sadalīt vēl primitīvāk: aukstajās un siltajās krāsās. Ziemā sievietēm, kas atbilst vasaras un ziemas tipam, atbilst sarkani violetais lūpu krāsas tonis, vasaras tipam - mazāk piesātināts nekā ziemas, rudens un pavasara tipa sievietēm labāk izvēlēties sarkani dzeltenu krāsu gammu.

Runājot par vaigu sārtumu, sievietēm ar aukstu toņu gammu piestāvētu sārti pelēks, ar siltu oranžīgi sarkans tonis. Protams, tas jāuzklāj ļoti minimāli, tikai pavisam viegli ietonējot vaigus.

Acu ēnām jābūt arī pietiekami tumšām, bet caurspīdīgām. Galvenās krāsas: tumši brūna, sūnu zaļa un zila. Uz plakstiņiem jābūt tikai vienai ēnu krāsai, bet tai jābūt intensīvai un tumšai.

- Ko jūs varētu ieteikt studentēm, kurām ir saspringts dzīves veids un nav daudz laika veltīt kosmētikai?

- Mācību laikā nevajadzētu pārmērīgi lietot kosmētiku. Es pastāstīju tikai par tendencēm kosmētikas modē. Tās vajag ievērot, bet nepārspīlēt. Mazliet tumšāka lūpu krāsa, un tu esi uz modes viļņa. Lietišķs grims var būt pavisam vienkāršs. Lūpām var lietot higiēnieko lūpu krāsu un tikai apvilkt lūpu kontūru ar maigas krāsas zīmuli. Acīm var lietot tikai skropstu tušu, vieglas ēnas, jo šādu dienas grimu var viegli pārveidot, piemēram, kad no lekcijām uzreiz jāiet viesībās un nav laika rūpīgi krāsoties. Jāuzkrāso košākas lūpas un acu plakstiņi, un var iet uz jebkuru randiņu. Dienā var lietot arī tikai pūderi. Ir jāatceras, ka vakaram domāts grims labāk izskatās un turas uz pūdera vai pūderkrēma.

- Ko jūs varētu ieteikt cilvēkiem ar problemātisku ādu?

- Labāk jau būtu aiziet pie kosmetologa. Dažreiz ādas problēmas nemaz nav tik viegli atrisināmas. Tās var būt saistītas ar iekšējo orgānu nepareizo darbību, nepareizu vielmaiņu utt. Jebkurā gadījumā meitenēm vajadzētu lietot attīrošo pieniņu vai, ja āda taukaina, mazgājamo želeju. Pēc tam jālieto antibakteriāls losjons un dienas krēms. Nakts krēmu vēl būtu pāragri lietot.

Puišiem arī vajadzētu mazgāt seju ar mazgājamo želeju un lietot labu pēcskūšanās losjonu. Ja ir lielas problēmas, būtu labi, ja puiši arī lietotu antibakteriālu un attīrošu losjonu pēc katras sejas mazgāšanas un pēc skūšanās, bet vislabāk ir aiziet pie dermatologa.

Mūsu salonā var nopirkt jaunas matu krāsas, kuras ir gatavotas uz hennas pamata, bet piešķir matiem dažādus toņus - no melna līdz koši rudam. Šī ir pavisam jauna prece un domāta meitenēm, kuras vēl nekad nav krāsojušas matus ar ķīmiskām krāsām.

INESE REIMATE

***Halloween* jeb Visu Svēto diena tiek svinēta katru gadu. Kā un kad šī dīvainā tradīcija radusies? Vai tā, kā daži uzskata, ir sātana pielūgšana? Vai arī tas ir sens pagānisks rituāls?**

Vārda *Halloween* saknes rodamas katolicismā. 1. novembris, saukts arī par Visu Svēto dienu, iesākumā bija katoļu svētki. Īrijā 5. gs. pirms Kristus vasaras beigas skaitījās 31. oktobrī. Pastāvēja ticējums, ka šajā dienā visu mirušo gari atgriežas, lai paņemtu sev līdz to dzīvo dvēseles, kuri nomirs nākošajā gadā. Ticēja, ka šo dvēseļu aizsaukšana viņpasaulē nodrošinās pēcnāves dzīvi.

Saprotams, ka neviens dzīvais nevēlējās atdot savu dvēseli gariem. 31. oktobra naktī ciemu iedzīvotāji izdzēsa ugunis savos pavardos, lai radītu iespaidu, ka mājas ir aukstas un tajās neviens nedzīvo.

Cieminieki saģērbās spokainos kostīmos un trokšņainā gājienā devās ap ciemu, lai aizbaidītu garus, kas meklē viņu dvēseles.

Teika pat stāsta, ka ciema iedzīvotājs, kurš tika turēts aizdomās par to, ka viņa dvēsele jau nolaupīta, tika nolemts sadedzināšanai uz sārta, lai garus iebaidītu.

Romāņi pārņēma ķeltu tradīcijas kā savējās. Mūsu ēras 1. gadsimtā viņi aizstāja cilvēku upurēšanu ar attēlu sadedzināšanu.

Ar laiku šī tradīcija kļuva arvien ritualizētāka un teatrālāka. Šo ceremoniju laikā cilvēki pārģērbās spoku un raganu kostīmos.

Halloween tradīciju Amerikā 1840. gadā ieviesa īru imigranti. Savukārt paradums izjokot kādu šajā dienā nācis no Eiropas. 31. oktobrī, Visu Dvēseļu dienā, kristieši devās pa ciemiem, lūgdami "dvēseļu maizi", kuras sastāvā bija jāņogas. Jo vairāk "dvēseļu maizes" lūdzēji saņēma, jo lielāka devējiem bija iespēja, ka aizlūgs par viņu dvēselēm. Tolaik ticēja, ka mirušais pēc nāves kādu laiku ir ieslodzīts, un tikai mācītājs ar savām lūgšanām var atbrīvot viņa ceļu uz debesīm.

Tradīcija ar "Džeka laternu" nāk no īru folkloras. Kā stāsta teika, vīrs vārdā Džeks, zināms kā liels iemetējs un viltnieks, piemuļķojis Sātanu, uzmānot to kokā. Tad Džeks iegriezis kokā krustu, un Sātans nav varējis nokāpt zemē. Džeks gan apsolījis, ja velns viņu vairs nekārdinās, palaist to brīvībā.

Kad Džeks nomiris, sava ļaunā rakstura dēļ, viņam bija liegta ieeja Paradīzē, bet Ellē viņš nenokļuvis tāpēc, ka piemuļķojis Sātanu. Velns Džekam iedevis vienu vienīgu ogli, lai vīrs varētu veikt savu ceļu cauri mūžīgajai tumsai. Lai ogle kvēlotu ilgāk, Džeks to ielicis izdobtā runkulī.

Kādu laiku īri lietoja runkuļus savām "Džeka laternām". Amerikā šīs laternas bija izdobti ķirbji, izgaismoti ar oglēm.

Lai gan raganu un velnu pielūdzēji ir pieņēmuši *Halloween* kā savus svētkus, tie nav pārvērtušies par Sātana propagandu un slavinājumu. Patiesībā šie svētki cēlušies no ķeltu rituāliem ar nolūku pasargāt savu dvēseli.

***HALLOWEEN* tradīcijas pasaulē**

Seno ķeltu (īru, skotu, velsiešu) svētki Šamhains (*Samhain*) tiek uzskatīti par iesākumu mūsdienu Visu Svēto dienai jeb *Halloween*. Šamhains bija ķeltu Jaungada diena, svinēta 1. novembrī. Šī bija arī Mirušo diena, ticēja, ka šajā dienā visu mirušo dvēseles tiks ielaistas miera valstībā. Ražai šai laikā vajadzēja būt novāktai un lopiem atdzītiem no tālajām ganībām uz mājām.

Daudz ticējumu un tradīciju asociējas ar Šamhaina svētkiem; uzskatīja, ka nakts ir nāves klejojumu laiks, u. c. Spoku kostīmos ģērbtajiem svētku dalībniekiem piedāvā ēdienu un dzērienu, kurina ugunskurus.

Šamhaina noskaņas, kādreiz uzskatītas par spēkpilnām un mežonīgām, tagad reizēm pat tiek uztvertas kā ļaunu spēku manifests. Baznīcā valdīja uzskats, ka dievi, dievietes un gari tradicionālajās reliģijās ir velnišķīga krāpšana, ka gari, ko redzējuši cilvēki, ir reāli, bet Sātana sūtņi, kas ved mirstīgos maldināšanā. Ar *Halloween* asociējas spoki un cilvēku skeleti, velni, raganas un citi neradījumi - nāves simboli.

Anglijā ir *Guy Fawkes Day*, kas tiek svinēta 5. novembrī līdzīgi kā *Halloween*. Guy Fawkes bija notiesāts par Parlamenta ēkas dedzināšanu 1605. gadā 5. novembī. Viņš tika pakārts. Pēc gada tas pats parlaments pasludināja 5. novembri par Pateicības dienu.

Mūsdienās bērni Anglijā uz 5. novembri izgatavo lelles, noliek tās uz ielu stūriem un garāmgājējiem lūdz naudu lellei. Šajā laikā bērniem ir ļauts izmuļķot pieaugušos. Vēlāk lelles tiek sadedzinātas sārtā, tāpat senie ķelti 1. novembrī kurināja ugunskurus.

Vācija. Rietumos 1. maijs, tāpat kā 1. novembris, ir nozīmīga svētku diena. 30. aprīlī, 1. maija priekšvakarā, daudzviet Vācijā tiek svinēta Valpurģu nakts jeb Svētā Valpurģa dienas priekšvakars. Uzskata, ka šajā dienā sarosās visas raganas, dēmoni un gari no viņpasaules.

Ķīna. Aizlūgumi par mirušajiem un ziedojumi ir daļa no Atjaunotnes un Attīrīšanās svētkiem.

Japāna. Svētki, veltīti senču gariem, kuros tiek pagatavoti speciāli ēdieni, tā sauktais *Ban Festival*, tiek svinēti vasaras vidū. Svētki ilgst trīs dienas.

Pirmā novembra nedēļa tiek atzīmēta daudzās valstīs, sevišķi tajās, kur ir stipra katolicisma ietekme. Šie svētki saistās ar nāves pieminēšanu, ir teatrāli, bet tajā pat laikā nopietni. Katolicisma zemēs vienmēr var atrast svētkus - *Halloween* līdziniekus, kā, piemēram, Visu Svēto vai Visu Dvēseļu dienas.

Meksikā un citās Latīņamerikas zemēs, 1. un 2. novembris ir Mirušo diena. Dažos rajonos 31. oktobra vakars ir sākums Mirušo Bērnu dienai, kam seko 1. novembris - Mirušo Pieaugušo diena. Šajā laikā visur var redzēt konfektes, statujas vai dekorācijas skeletu, galvaskausu formā. Raksturīgas tradicionālas spēles un ēdiens. Ir pienācis laiks "spēlēm ar nāvi", tuvinieku kapu rotāšanai; reliģiskām ceremonijām seko pikniki. Cilvēka skelets un galvaskauss ir galvenie dienas simboli. Meksikāņi gatavo mājas altārus, rotātus ar ikonām. Svinot Mirušo dienu, ļaudis piemin savus tuvos aizgājējus.

Halloween ir kļuvis par nozīmīgiem un plaši svinētiem svētkiem mūsdienu Amerikā. Latvijā ir Veļu laiks. Novembrī notiek mirušo piemiņas dienas, kad kapos tiek aizdegtas svecītes.

Tulkojusi ***ANDA***

SLUDINĀJUMI REKLĀMA INFORMĀCIJA

CEU

Ir iespēja saņemt trīs stipendiju programmu sludinājumus no **Centrālās Eiropas Universitātes** Budapeštā *Curriculum Resource Center* un *Summer University* programmu stipendijas. Tās paredzētas mācībspēkiem un profesionāļiem, kuri lasa lekcijas universitātēs. Savukārt *Postgraduate fellowship* tiek piedāvāta studentiem maģistra grāda iegūšanai.

Lita Juraža,
SFL Izglītības Informācijas centra asistente

Sīkāka informācija "Universitātes Avīze" redakcijā Raiņa bulv. 19, 136. telpā vai LU Sorosa fondā - 243. telpā.

The Danish Rectors' Conference Secretariat is pleased to send you our new brochure on **Government Scholarships**. The first part of the brochure is in Danish and the second part in English. The text is also availabe on the homepage of the Secretariat: **www.rks.dk.**

Government scholarships for foreign and Danish students and researchers, guest lecturers and experts, are still administered by the Danish Rectors' Conference Secretariat, although The Department of Higher Education, The Ministry of Education, is responsible for negotiating the bilateral and cultural agreements.

Yours sincerely,
Lis Hauschultz

New to start Dutch weekly newspaper needs **local correspondents**.

The aim of this newspaper will be to give the reader an informative and learnsome overall-picture of the covered country or city. The correspondent will have to find a balance between reporting about "hot news" and analysing backgrounds of a newsitem. Many subjects will be show to the reader, like:

economics, culture, special events, religion, politics, interesting people, art, science, environment, education, development, local customs, tourism, et cetera.

Concerning the correspondent: his/her age is not important; experience in writing is an advantage, not a demand; he/she must have good communication and investigation - skills; he/she must be able to send articles in English.

This newspaper will start publishing around March 1998. It will begin as an experiment, so success is not guaranteed. Neither is salary or compensation during at least the first year of publishing. The newspaper will have to prove itself first, trying to create a place of its own in the world of the media. However, if it will turn out to be succesfull, then everything is possible.

Do you think, that...
- you have a good nose for news?
- you know your community well?
you have good writing skills, both informative and entertaining?
- you are able to send at least one article every month?
you truly have a strong wish to become a correspondent, trying to inform your readers in an objective but open-hearted way about your country or city?

If you want to take a chance, then please send a letter or fax (+ photo) to:
Mr. Ruud Korunka
Marnixstraat 138-H3
1015 WZ Amsterdam
Holland (The Netherlands)
fax nr.: 0031-20-6252648.

THE ROYAL SKYTTE SOCIETY

The Royal Skytte Society, an Academy of sciences at Umeä university, Sweden, has founded scholarships for foreign guest researches, visiting Umeä university. This year the Society has decided to adress to the universities at Tartu, Latvia, Vilnius and Vytautas Magnus university (Kaunas), and offer a scholarship for the **autumn term 1998** during 3 - 4 month for a researcher within the fields of Economics, Law, Biology, Geography, Mathematics, Manegement, Informatics Physics and Chemistry.

The economic conditions for Your stay in Umeä are free accomodation up to 3000 sw crowns per month plus 200 sw crowns a day for expenditures, all payed by the Skytte Society as well as the cost for one tour and retour travel Riga - Umeä.

Applications, including list of academic qualifications and actual research program for the autumn term 1998 can be send **before the 15th of December 1997** to:

The Royal Skytte Society, Department of Human Geography
c/o professor Erik Bylund
Umeä university, S-901 87 Umeä, Sweden

30. oktobrī plkst. 16.30
Raiņa bulv. 19 30. auditorijā
Lekcija
Nacionālā kultūra - tautas nākotnes atslēga
Lasa grāmatas "Latviešu gads, gadskārta, godi"
autors *Marģers Grīns*
Aicināti visi interesenti!

MEKLĒ VĒSTUĻU DRAUGUS

Vicenza, October 8, 1997

I'm a boy, student of the University of Padua. I'm 25 years old. I like very much your country, it is for me beautiful and interesting. I write you because I would like to correspond in English language with University students for friendship (penfriends). I search friends. I'm happy if you assist to me and you make to know my address and my intention in your University.

Thank you very much for your attention and collaboration.

This is my address:
RUBINO FRANCESCO
VIA RAGAZZI DEL 99 N. 72
36100 VICENZA
ITALY

MUMS RAKSTA

Sveicināti!

Nu jau ir pagājis krietns laika sprīdis, kopš ir iznācis likums par smēķēšamas aizliegumu sabiedriskajās vietās. Televīzijā rādīja tās iestādes, kur šis likums netiek ievērots. Tika uzlikti naudas sodi utt.

Palūkosimies, kas šajā jomā ir darīts ALMA MATER. Es teikšu - kā smēķēja, tā arī turpina smēķēt, vienīgais 1. stāva sieviešu tualetē ir parādījusies zīmīte ar norādi, kurā vietā to drīkst darīt. Bet kādi likumi attiecas uz starpstāviem, starp 3. un 4. stāvu (pārejot no fizmatiem uz Observatoriju un no juristiem uz augšu)? Regulāri - starpbrīžos, un ne tikai tajos - stāv "dāmas" un/vai "kungi", kuri, nerēķinoties ar pārējiem (nabadziņiem, kuriem vēl viens stāvs ejams cauri dūmu mutuļiem), samaitā gaisu. Uz aizrādījumu, ka šeit nedrīkst smēķēt, skan atbilde, ka šeit nekur nav rakstīts, ka to nedrīkst darīt, vai arī, ka visi te to dara. Tad sanāk tā (es atvainojos par salīdzinājumu!), ja pēkšņi kāds iedomāsies šajā starpstāvā vienreiz nokārtoties, tad pārējie turpinās viņa iesākto, uzskatot to par normu? Un pēc kā tad smirdēs? Izejot cauri nikotīna mākonim, drēbes pievelkas ar smaku, ko pēc tam ir grūti izvēdināt. Ja kāds no LU vadības saka, ka starpstāvi ir vieta smēķēšanai, tad mans ieteikums būtu - tas, kurš saka, ka tā tam jābūt, lai pats pamēģina katru dienu vismaz trīs reizes uzkāpt no 1. stāva uz 4. (jo mums nenotiek lekcijas tikai vienā telpā) starpbrīdī un īsi pirms lekciju sākuma. Vai arī tad netiks mainītas domas, vai arī tad tas liksies veselīgi? Ejot no 1. un 4. stāvu būtu pareizi, ja mūsu plaušas saņemtu skābekli, nevis indi. Jebkurš mediķis to apstiprinās, ka nikotīns ir inde. Nezinu, kā tas ir citiem, bet man, pat 2 sekundes ilga atrašanās nikotīna dūmos nelabvēlīgi iespaido mācīšanās un uztveršanas procesu.

Ja ārpus Universitātes vēl varu izvēlēties vietu, uz kuru iet vai neiet (protams, neiešu uz tādu, kur caur dūmiem neko nevar redzēt), tad Universitātē man izvēles nav, lekcijas ir jāapmeklē.

Tāpēc ļoti lūdzu jūsu palīdzību, pāradresējot manu vēstuli attiecīgajai institūcijai, jo pašreizējā situācija nav normāla, kad bariņš smēķētāju terorizē nesmēķētājus. Ja neko citu nevar izdarīt, tad varbūt mēs, nesmēķētāji, uz LU rēķina varam tik nodrošināti ar gāzmaskām?

BIRUTA PUIĶE
LU Teoloģijas fakultātes 2. kursa studente

Latvijas Universitātes Studentu padome izsaka visdziļāko **līdzjūtību** ilggadējās Latvijas Universitātes dienesta viesnīcu komendantes Eleonoras Romaškinas tuviniekiem, viņu mūžībā izvadot.

Ļoti cien. redaktore!

Liels paldies par avīzi. Man ļoti patika pēdējais numurs, kurā tiek plaši parādīta studentu dzīve. Man gribas mazliet padalīties ar Jums par saviem jaunumiem.

Kā Jūs jau zināt, tad visu dzīvi es pavadu invalīdu ratiņos, jo nevaru staigāt. Man ļoti patīk, ka dzīvi vada labi un iejūtīgi cilvēki.

Man gribas pastāstīt, kā aizritēja mana diena, kad biju pie rektora uz pieņemšanu. Tur es uzzināju daudz jauna, bet galvenais, sapratu un izjutu, ka rektora acīs invalīdi ir arī dzīvi cilvēki, kas redz un jūt. Redzot šādu atmosfēru, invalīdiem gribas dzīvot, elpot un redzēt dzīvi pa jaunam.

Tā kā manu grūto dzīvi fiziski nevar izmainīt, tad ir ļoti patīkami, ka ir cilvēki, kas cenšas palīdzēt invalīdiem dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, cik tas ir iespējams.

Ļoti Jūs lūdzu ievietot manu rakstu avīzē.

Liels paldies par uzmanību.

Ar cieņu,
OLGA KAPITONOVA

KONKURSS

Kino "52" konkurss

Kino "52" konkurss "Brīvbiļete uz kino" pagājušās kārtas uzvarētāji ir *Aivars Ančupāns, Arvis Birkmanis* un *Arturs Liepiņš*. Šie puiši brīvbiļetes var saņemt "UA" redakcijā 29. oktobrī.

Pareizās atbildes un nākamo konkursu gaidiet "UA" nr. 5.

KINO JAUNUMI

No 23. oktobra kinoteātrī "Andalūzijas suns" nīderlandiešu filmu skate.

Nīderlandiešu kino šoreiz Latvijā pārstāv režisors un mākslinieks Aleks van Varmerdams. Turklāt kā paziņoja Nīderlandes Karalistes vēstnieks Latvijā H. E. Ludovicus M. P. M. van Uldena kungs, Eiropas autorkino turpmāk Latvijā, Eiropas kinokluba ietvaros būs pārstāvēts itin plaši un tiks rādītas ne tikai Nīderlandes režisoru labākie autorkino šedevri, bet arī visu Eiropas Savienības valstu labākās filmas.

Īsa biogrāfiska uzziņa

Aleks van Varmerdams - rakstnieks, režisors un aktieris dzimis 1952. gada 14. augustā Hārlemā, Nīderlandē. Ieguvis grafiķa dizainera un gleznotāja akadēmisko grādu. Viņš ir līdzdibinātājs muzikālā teātra kompānijai. Pēc pamatprofesijas teātra režisors- tomēr uzņēmis arī tādas filmas kā "Ābels" un "Ziemeļnieki".

"Kleita"(1996)

Filma ir stāsts par kleitu.Vasaras kleitu. Tā ir gaiši zila ar nereālām - fantāzijas lapām uz zila fona. Kino stāsta laikā kleita nomaina daudzas īpašnieces, un nes nelaimi ne tikai to īpašniecēm, bet arī īpašnieču radiniekiem. Pastarpināti šis tērps rada nepatikšanas, arī tā modelētājiem, māksliniekiem un ražotājiem - visiem, kas ar to kaut nedaudz saskaras. Tai pat laikā nevarētu teikt, ka filma ir drūma, drīzāk jau amizanta. Soli pa solim, skatoties šo filmu, tā kļūst brīžiem monotona, it īpaši tad, kad parādās biļešu kontrolieris - maniaks. Neviļus saproti, ka ar *happy end* šī filma nevar beigties, un, kad beigās muzejā sagūstītais kaitnieks arestēšanas brīdī kliedz: "Neaiztieciet mani, es esmu normāls", saprotu, ka filma būtībā ir par dīvainībām, par "zajobiem", par "huhariem", kuri piemīt mums visiem. Katram no mums ir kāds punktiņš, kāda jocībiņa, dažam pat vairākas, ar kurām mēs atšķiramies no citiem, bet vienlaicīgi, pateicoties, kurām mēs kļūstam dīvaini vai smieklīgi citu cilvēku acīs kādā noteiktā situācijā. Visiem mums piemīt vājības, kurām mēs neprotam pretoties...

Bet tā kā kinorežisora neatkārtojamo kinovalodu aprakstīt ir grūti, tad dodieties uz kinoteātri: "Andalūzijas suns", kur no 23. oktobra jūs varēsiet noskatīties šo un arī citas holandiešu režisora Varmerdama filmas. Bez šīs filmas tiks rādīta arī filma "Ābels" un "Ziemeļnieki" Pēdējā 1992. gadā ieguva trīs Feliksa balvas - labākās mūzikas, labākās režijas un labākās filmas nominācijās.

BONAPARTS

"Universitātes Avīze"
Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē GINTA LEIKARTE
Datorsalikumu veido INGA BĒRZIŅA *un* JĀNIS ZUTERS
Numurā izmantoti ANDAS LASES *zīmējumi*

Adrese: Raiņa bulv.19, 136.telpa, Rīga, LV-1586
Tālrunis un fakss: 7222944
Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv
Reģistrācijas apliecības Nr.535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz „UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.